

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR

Dunajska cesta 48, 1000 Ljubljana

T: 01 478 70 00

F: 01 478 74 25

E: gp.mop@gov.si

www.mop.gov.si

Številka: 007-413/2016/80

Ljubljana, 17. 7. 2017

EVA 2016-2550-0035

GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE

Gp.gs@gov.si

ZADEVA: Predlog Zakona o državni meteorološki, hidrološki, oceanografski in seizmološki službi – redni postopek – predlog za obravnavo

1. Predlog sklepov vlade:

Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G in 65/14) je Vlada Republike Slovenije na ... seji dne ... sprejela naslednji

SKLEP

Vlada Republike Slovenije je določila besedilo Predloga Zakona o državni meteorološki, hidrološki, oceanografski in seizmološki službi in ga pošlje Državnemu zboru Republike Slovenije v obravnavo.

Mag. Lilijana KOZLOVIČ
GENERALNA SEKRETARKA

Sklep prejmejo:

- Državni zbor Republike Slovenija
- Ministrstvo za okolje in prostor
- Služba Vlade RS za zakonodajo

Priloga:

- predlog zakona

2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:

/

3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:

- Irena Majcen, ministrica za okolje in prostor
- Lidija Stebernak, državna sekretarka na Ministrstvu za okolje in prostor
- mag. Joško Knez, generalni direktor Agencije RS za okolje

3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:		
4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:		
<ul style="list-style-type: none"> - Irena Majcen, ministrica za okolje in prostor - Lidija Stebernak, državna sekretarka na Ministrstvu za okolje in prostor - mag. Joško Knez, generalni direktor Agencije RS za okolje 		
5. Kratak povzetek gradiva:		
<p>Zakon uvaja združitev štirih vrst nalog, ki naj jih državni organ izvaja kot enotno državno meteorološko, hidrološko, oceanografsko in seizmološko službo. Naloge službe se kot upravne naloge izvajajo, da bi se zagotovile splošno koristne informacije o naravnih pojavih ter stanju naravnih virov na področju meteorologije, hidrologije, oceanografije in seizmologije ter informacije z istih področij, ki služijo izvajanju drugih državnih nalog in mnogim družbenim podsistemom. Analiza izvajanja teh nalog kaže velike podobnosti v metodiki ter namenih in ciljih teh nalog, kar omogoča in narekuje njihovo združitev v enoten normativni okvir. Združitev je z vidika velikosti države tudi ekonomična, praksa pa izkazuje, da enotno izvajanje posameznih faz delovnega procesa povzroča tudi medsebojne sinergije in možnosti za njihovo dodatno optimiziranje. Ob dejstvu podnebne spremenljivosti ter relativno visoke ogroženosti Republike Slovenije zaradi meteoroloških, hidroloških in seizmoloških pojavov je pomembnost izvajanja teh državnih nalog v okviru ene same službe še bolj poudarjena.</p> <p>Služba se izvaja zlasti s ciljem trajnega opazovanja in sistematičnega zbiranja podatkov, zagotavljanja večje varnosti ljudi in premoženja, večje učinkovitosti izvajanja državnih nalog in koristnosti za splošno koristne dejavnosti. Za doseg te ciljev zakon določa vsebino in obseg nalog državne službe, pristojnost za izvajanje službe, pravice in obveznosti izvajalca službe ter materialne pogoje za njeno izvajanje. Med slednjimi je najpomembnejša infrastruktura službe ter njen status in režim pravnega varstva. Infrastruktura službe se tako vzpostavlja kot materialna hrbtenica, preko katere se z opazovanjem (merjenjem) zbirajo in obdelujejo podatki o meteoroloških, hidroloških, oceanografskih in seizmoloških pojavih. Določeni so tudi drugi viri podatkov ter njihove obveznosti v zvezi s tem (zlasti obveznost brezplačnega posredovanja podatkov). Ciljna naloga službe je, da se na podlagi teh podatkov izdelajo napovedi, analize in ocene, s katerimi se obvešča ali opozarja tako splošno javnost kot tudi posamezne nosilce, ki jim z vidika njihovih predpisanih nalog služba lahko zagotovi ustrezne informacije (podatke opazovanja, analize, napovedi ipd.). Za izvajalca službe zakon določa organ v sestavi ministrstva, pristojnega za varstvo okolja. Zakon zasleduje obveznosti in smernice, ki izhajajo iz članstva Republike Slovenije v Svetovni meteorološki organizaciji.</p> <p>Celovito in na novo je urejena materija, ki je trenutno razpršeno urejena v več zakonih ali podzakonskih predpisih, v določenem delu pa sploh ni urejena. Za pravno ureditev na področju meteorologije se ugotavlja, da je prepodrobna, na ostalih področjih pa presplošna, pomanjkljiva ali celo neobstoječa. Zato zakon v celoti nadomešča Zakon o meteorološki dejavnosti (Uradni list RS, št. 49/06) do uskladitve s tem zakonom pa ureja tudi razmerje z Zakonom o varstvu okolja in Zakonom o vodah. Število predvidenih podzakonskih predpisov se zmanjšuje s predvidenih 12 (od katerih sta bila sprejeta 2) na nič, izvajanje meteorološke dejavnosti kot gospodarske dejavnosti pa se popolnoma deregulira.</p>		
6. Presoja posledic za:		
a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	DA
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	NE

c)	administrativne posledice	DA
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	DA
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	DA
e)	socialno področje	NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: <ul style="list-style-type: none"> - nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja - razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna - razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij 	NE
7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR:		
<p>Z izvajanjem storitev z dodano vrednostjo (lastna dejavnost) je v preteklih treh letih Agencija RS za okolje dosegla prihodke v povprečni višini pribl. 368.500 EUR z DDV (pribl. 302.000 EUR brez DDV). Pričakuje se, da bodo prihodki lastne dejavnosti v prihodnjih letih ostali na primerljivem nivoju.</p>		
7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR:		
<p>Infrastruktura državne meteorološke, hidrološke, oceanografske in seizmološke službe je gospodarska javna infrastruktura (prvi odstavek 6. člena), podatki o kateri se v skladu z zakonom prevzemajo v zbirni kataster javne infrastrukture, ki ga vodi Geodetska uprava RS. Ker gre za novo vrsto gospodarske javne infrastrukture, je treba zbirni kataster prilagoditi zahtevam vpisa infrastrukture državne meteorološke, hidrološke, oceanografske in seizmološke službe. Ocena višine stroškov prilagoditve tem zahtevam znaša 10.000 EUR.</p>		
8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:		
Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na:		NE
<ul style="list-style-type: none"> - pristojnosti občin, - delovanje občin, - financiranje občin. 		
<p>Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Skupnosti občin Slovenije SOS: NE - Združenju občin Slovenije ZOS: NE - Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: NE 		
9. Predstavitev sodelovanja javnosti:		
Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:		DA
<p>Datum objave: 22. 12. 2016</p> <p>V razpravo so bili vključeni:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nevladne organizacije, - predstavniki zainteresirane javnosti, - predstavniki strokovne javnosti, - posamezniki, sindikat. <p>Sindikat letalskih meteorologov Slovenije ugotavlja, da uslužbenci, ki bodo izvajali naloge iz zakona (in jih že izvajajo), izvajajo javne (državne) naloge in ne strokovno-tehnične podpore. Zato predlaga, da bi zakon to izrecno določil, kar naj bi pripomoglo k njihovim prizadevanjem, da se delovna mesta "okoljski inženir" opredelijo kot uradniška delovna mesta.</p> <p>Slovensko meteorološko društvo v zakonu vidi velik prispevek k zagotavljanju smernic Svetovne</p>		

meteorološke organizacije. Prispevalo je nekaj dodatnih utemeljitev k izkazovanju potrebnosti zakona, PSPN (oz. SWAT) analizo ter poudarke primerjalne analize. Predlagalo je, naj se v zakon vključi uporabniški svet ter srednjeročno načrtovanje izvajanja službe. Dodatno je predlagalo, da se preuči možnosti, da izvajalec službe nastopa kot raziskovalna organizacija v skladu s predpisi o raziskovalni dejavnosti. Podobno kot Sindikat letalskih meteorologov meni, da je treba uslužbenca, ki izvajajo naloge službe, uvrstiti v plačno skupino C (uradniki) ali da jih s to plačno skupino izenačiti v plačnih pogojih. Opozorilo je na potencialno nerazumljive formulacije in predlagalo popravke, predlagalo je uporabo slovenske ustreznice pojmu *monitoring*, predlagalo je licenciranje (potrjevanje strokovne usposobljenosti) za izvajanje strokovnih nalog na področju meteorologije, hidrologije in oceanografije in natančnejšo opredelitev vodenja zbirke podatkov.

Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano je predlagal, da se po zgledu Zakona o meteorološki dejavnosti v zakon vključi svet uporabnikov, ki naj z usmerjanjem k ciljem službe zagotavlja sodelovanje med zdravstvom in izvajalcem službe. Istemu namenu bi služila tudi ohranitev obveznosti srednjeročnega programa službe. Opozarja na možnost prekrivanja pristojnosti (npr. pri biometeoroloških napovedih zaradi povišanih koncentracij peloda). Sprašuje se, kdo je predstavnik stroke, ki naj zagotovi uresničevanje načela strokovnosti pri delu, zagotavljanju kakovosti ter skladnosti delovanja z mednarodnimi standardi. Predlaga tudi vključitev zdravstva oziroma javnega zdravja, kateremu naj služi izvajanje državne službe.

Posameznik je izrazil nezadovoljstvo, ker država na zasebni lastnini uveljavlja svojo voljo, ki je nasprotna volji lastnika (4. odstavek 10. člena ter 2. in 6. odstavek 11. člena). Oceanografska služba se posamezniku zdi odveč, ker Slovenija nima oceana, glede seizmološke službe pa meni, da bi morala biti urejena samostojno.

Predlogi, mnenja in pripombe so bili delno upoštevani.

Bistvena mnenja, predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani, ter razlogi za neupoštevanje

Zakon v 2. členu določa, da se služba izvaja v javnem interesu, v 5. členu pa, da ga izvaja organ v sestavi ministrstva, pristojnega za varstvo okolja. Celoten zakon odraža, da so naloge službe naloge države, njihova vsebina pa, da gre za upravne naloge. Uvrstitve delovnih mest uslužbencev, ki te naloge dejansko izvajajo, v uradniška delovna mesta ali izenačitev plačnih pogojev s plačnimi pogoji uradniških delovnih mest pa ni predmet tega zakona, pač pa uslužbenske zakonodaje.

Upoštevani niso predlogi, po katerih bi bilo treba izvajanje službe srednjeročno načrtovati in z uporabniškim svetom vzpostaviti stik med izvajalcem službe in uporabniki. Načrtovanje dela državne meteorološke, hidrološke, oceanografske in seizmološke službe namreč nasprotuje nekaterim rešitvam iz zakona ter organizacijskemu ustroju, v katerem naj bi se ta izvajala. Zakon o državni upravi (23. in 24. člen) že vsebuje obveznost, da organ v sestavi ministrstva svoje naloge izvaja v skladu z zakonom, drugimi predpisi, programom dela, ki ga sprejme minister na predlog predstojnika organa v sestavi, in finančnim načrtom, ki se sprejme v skladu z zakonom o javnih financah. Minister sme organu v sestavi dajati tudi obvezna navodila in usmeritve za delo ter od njega zahtevati poročila. Predlagano načrtovanje ali programiranje dela bi tako lahko imelo učinek, ki nasprotuje splošni ureditvi razmerja med ministrom in organom v njegovi sestavi. Usmerjanje izvajanja zakonskih nalog, ki so v tem zakonu jasno opredeljene, je v skladu z Zakonom o državni upravi lahko zelo pod vplivom ministra, ki pa ne bi bil nujno vedno skladen s srednjeročnim programom dela. S tem bi se ob dejstvu omejenih virov ustvarjala napetost med zasledovanjem programa in izvajanjem ministrovih navodil in usmeritev. Prav takšne so tudi izkušnje s strateškim načrtovanjem na podlagi Zakona o meteorološki dejavnosti. Poleg tega je z načelom strokovnosti izvajalec službe zavezan k zasledovanju razvoja stroke v okviru abstraktno izraženega namena in ciljev izvajanja službe (2. in 3. člen), ki dejansko pomenijo osnovna programska izhodišča izvajanja službe.

Podobno nejasen bi bil položaj (uporabniškega) sveta, katerega pristojnosti ob odsotnosti (srednjeročnih) načrtov ni mogoče identificirati. Tudi v zvezi s tem je treba omeniti, da ima minister že na podlagi Zakona o državni upravi možnost, da ustanovi strokovni svet, ki mu kot strokovno-posvetovalni organ pomaga obravnavati strokovna vprašanja z določenega področja. Tak strokovni svet lahko ministru med drugim predlaga tudi srednjeročno smer razvoja službe, ki ga minister uveljavi z navodili in usmeritvami na podlagi Zakona o državni upravi. Če pa je predlog k uzakonitvi sveta službe namenjen vzpostavitvi formalne možnosti za stik med izvajalcem službe in potencialnimi uporabniki njegovih storitev, je treba ugotoviti, da možnost stika vzpostavljajo zlasti 16. in 17. člen zakona, na podlagi katerih je pretok informacij o potrebah omogočen ali zagotovljen s strani Uprave za zaščito in reševanje, Slovenske vojske, Uprave RS za pomorstvo in drugih državnih organov, na podlagi 19. člena zakona pa tudi s strani drugih potencialnih uporabnikov storitev izvajalca službe. Ne nazadnje je na podlagi izkušenj izvajanja določb Zakona o meteorološki dejavnosti, ki se nanašajo na Strokovni svet za vprašanja meteorološke dejavnosti, mogoče trditi, da ni opravil svoje vloge. Razlogi ležijo v nezainteresiranosti njegovih članov oz. institucij, katerih predstavniki so bili, ter v raznorodnosti njihovih potreb.

Predloga, po katerem bi bilo opravljanje poklicev in dejavnosti na področju meteorologije, hidrologije, oceanografije in seizmologije odvisno od potrditve strokovne usposobljenosti, je nasproten splošni usmeritvi k deregulaciji poklicev in dejavnosti, kjer to zaradi varstva javnega interesa ni nujno potrebno. Za omejitve opravljanja tovrstnega poklica ali dejavnosti (izven državne službe) ni videti razumnega razloga. Z regulacijo (licenciranjem) oseb, ki želijo opravljati tovrsten poklic ali gospodarsko dejavnost, se ne bi varoval noben javni interes (npr. varstvo potrošnika, varnost ljudi in premoženja), saj vse pomembne informacije, ki so v službi varstva javnega interesa, javnosti in drugim relevantnim naslovnikom zagotavlja prav izvajalec službe. Slednjemu je izvajanje službe s tem zakonom poverjeno prav zaradi sistematičnega, trajnega in kakovostnega zagotavljanja uradnih informacij, ki so v splošnem javnem interesu.

Ne upošteva se predloga po določnejši opredelitvi vsebine in načina vodenja zbirke podatkov opazovanja. Ker gre za zbirko podatkov o fizikalnih ali kemijskih veličinah na podlagi meteorološkega, hidrološkega, oceanografskega in seizmološkega opazovanja, podrobnejša opredelitev zbirke teh podatkov ni potrebna. Ker gre za eno od nalog službe, ki se vse izvajajo skladno z načelom strokovnosti, je zakonska opredelitev (12. člen), da zbirko vzpostavi, vodi in vzdržuje izvajalec službe, da se podatki v zbirki hranijo trajno, in opredelitev podatkov, ki to zbirko tvorijo, zadostna.

Posameznikovi pomisleki glede uveljavljanja pristojnosti izvajalca službe na račun lastninske pravice zasebno-pravnih oseb so neutemeljeni. Dolžnost trpeti dela, povezana z začasnim izvajanjem opazovanja (4. odstavek 10. člena), je uravnotežena z dolžnostjo vzpostavitve zemljišča v prejšnje stanje ter odškodninsko odgovornostjo izvajalca začasnega opazovanja. Dolžnost brezplačnega posredovanja izmerjenih podatkov (1. in 2. odstavek 11. člena) ne posega prekomerno v lastninska ali druga upravičenja lastnikov nepremičnin ali upravljavcev objektov, da te podatke uporabijo za namen, zaradi katerih jih zbirajo oziroma jih po področni zakonodaji morajo zbirati. Obenem lahko pomembno prispevajo h kakovosti izvajanja službe, kar je v korist tudi njim samim, seveda pa tudi splošnemu vedenju o okolju, saj gre za okoljske podatke. Podobno velja za podatke o poškodbah objektov. Gre namreč za podatke o učinkih potresa, ki so eden od ključnih seizmoloških parametrov.

V zvezi z nepotrebnostjo oceanografske službe se pojasnjuje, da je oceanografija znanstvena veda, ki proučuje naravne pojave v morskem okolju. Poleg tega, da se oceanografija kot veda ne omejuje na oceane, je vključitev oceanografske službe zlasti pomembno zaradi medsebojne povezanosti in prepletenosti vzrokov in posledic siceršnjih meteoroloških hidroloških in pojavov. Ne glede na to, da je slovensko morje majhno, ga zaznamuje njegova plitvost in posledična ranljivost, dejansko stanje pa kaže njegovo veliko obremenjenost. Oceanografska služba ni namenjena zgolj zagotavljanju

varnosti pomorskega prometa, pač pa tudi preprečevanju ali zmanjševanju negativnih vplivov na morje (npr. v zvezi z dinamiko potencialnega onesnaženja, širjenja oljnih madežev). Ne nazadnje ima oceanografska službe tudi simbolni pomen za utrditev statusa Republike Slovenije kot pomorske države. Prav zaradi izvajanja oceanografskega dela službe namreč lahko npr. Uprava RS za pomorstvo izvaja svoje naloge učinkoviteje kot sicer.

10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:

DA

11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:

DA

IRENA MAJCEN
MINISTRICA

ZAKON
o državni meteorološki, hidrološki,
oceanografski in seizmološki službi
(ZDMHOSS)

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

Življenje v sodobnem času je na marsikaterem področju odvisno od naravnih pojavov. Ti lahko na različne dejavnosti vplivajo pozitivno, jih omogočajo ali pospešujejo, ali pa preprečujejo običajni ali predvideni tek dejavnosti ter povzročajo škodo.

Vpetosti in odvisnosti življenja od naravnih pojavov se kljub tehnološkemu napredku ni mogoče izogniti in preprečiti njihovega vpliva. Čeprav to ni mogoče, pa razvoj stroke in tehnologije omogoča čedalje boljše razumevanje naravnih pojavov in njihovo napovedovanje. Poznavanje trenutnih in bodočih naravnih razmer je za učinkovitost upravljanja z viri v majhni državi, kot je Slovenija, še toliko bolj pomembno. Dodatno težo k temu doda njena geografska lega, ki zagotavlja veliko kompleksnost in raznolikost naravnih pojavov in njihove dinamike. Trajnost, sistematičnost in visoka kakovost njihovega spremljanja, preučevanja in napovedovanja ima lahko velike pozitivne učinke na družbo. Zakon o državni meteorološki, hidrološki, oceanografski in seizmološki službi daje za tako dejavnost ustrezno pravno podlago.

Naloge, ki jih zakon vzpostavlja kot enotno državno meteorološko, hidrološko, oceanografsko in seizmološko službo, trenutno ureja več medsebojno boljše ali slabše povezanih in usklajenih zakonov. Analiza veljavne ureditve pa je pokazala tudi podnormiranost nekaterih nalog in prenormiranost drugih.

Zakon o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 39/06 – uradno prečiščeno besedilo, 49/06 – ZMetD, 66/06 – odl. US, 33/07 – ZPNačrt, 57/08 – ZFO-1A, 70/08, 108/09, 108/09 – ZPNačrt-A, 48/12, 57/12, 92/13, 56/15, 102/15 in 30/16, v nadaljevanju ZVO-1) določa, da se monitoring meteoroloških pojavov zagotavlja s posebnim zakonom, to je z Zakonom o meteorološki dejavnosti (Uradni list RS, št. 49/06, v nadaljevanju ZMetD). ZVO-1 v 98. členu med drugim določa naloge monitoringa seizmoloških pojavov, vendar zgolj z nekaj splošnimi opisi. V 99. členu pa ZVO-1 določa naloge monitoringa hidroloških pojavov. Monitoringa oceanografskih pojavov ne ureja noben predpis. ZVO-1 vsebuje v 100. členu še razmeroma splošno določbo o pravicah in obveznostih lastnika nepremičnine, na kateri se izvaja začasni monitoring naravnih pojavov. Podobno določbo vsebuje Zakon o vodah (Uradni list RS, št. 67/02, 2/04 – ZZdl-A, 41/04 – ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14 in 56/15, v nadaljevanju ZV-1), ki vzpostavlja tudi nekatere posledice rezultatov hidrološkega monitoringa na vodne pravice ter načrtovanje upravljanja z vodami. ZV-1 tudi določa, da so objekti in naprave za monitoring voda vodna infrastruktura. Nekatere naloge opredeljujejo predpisi o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami in predpisi o pomorstvu. Razmeroma obsežen in natančen pa je ZMetD, ki ne ureja zgolj državnih nalog na področju meteorologije (državna meteorološka služba), pač pa v pomembnem delu regulira tudi meteorološko dejavnost kot gospodarsko dejavnost ter opravljanje meteorološkega poklica.

Ne glede na vse navedene pravne podlage izvaja državne naloge na področju meteorologije, hidrologije, oceanografije in seizmologije isti državni organ, in sicer Agencija Republike

Slovenije za okolje¹. Analiza izvajanja teh nalog kaže velike podobnosti v metodiki ter namenih in ciljnih teh nalog. Podobnost načina se izkazuje v neprestanosti pridobivanju podatkov (meritve in opazovanja), njihovi obdelavi, hrambi, izvedbi analiz, ocen in napovedi, posredovanju informacij javnosti, sodelovanju s subjekti, pristojnimi za izvajanje drugih upravnih nalog, ter vpetosti v mednarodno okolje. Identiteta namena izvajanja teh nalog je pridobivanje in ustvarjanje podatkov in informacij, ki so splošno koristne za javnost in ožje dele družbenega življenja ter druge državne resorje. Izkazani so tudi enaki cilji izvajanja teh nalog: trajnost in sistematičnost zbiranja podatkov, večja varnost ljudi in premoženja ter njihova koristnost, izpolnjevanje mednarodnih obveznosti in zasledovanje strokovnega in tehnološkega razvoja, ki vse prej naštetu omogoča. Vsi navedeni deli državnih nalog, z izjemo seizmoloških, so tako kot naravni pojavi, medsebojno soodvisni, tako da izvedba ene od njih omogoča tudi izvedbo drugih. Razpršen in pomanjkljiv pravni okvir vsega navedenega ne podpira, pač pa po dosedanjih izkušnjah preprečuje, da bi se z izvajanjem nalog dosegla tista raven koristnosti, ki jo omogoča stanje tehnološkega razvoja. Po drugi strani za izvajanje nalog meteorološke službe velja, da ga omejujejo prepodrobna pravila ZMetD, največjo težavo za njihovo izvajanje pa predstavljajo neizvršena zakonska pooblastila za podzakonsko urejanje.

Po več pravnih podlagah razpršene naloge države se z Zakonom o državni meteorološki, hidrološki, oceanografski in seizmološki službi združujejo v eni sami. Spoznanje o soodvisnosti teh nalog, ki je posledica soodvisnosti naravnih pojavov, narekuje enotno metodiko njihovega izvajanja. Spoznanje o podobnosti učinkov, ki jih ima izvajanje nalog za družbo in njene podsisteme, ciljnih in namenu pa narekuje enotno pravno ureditev materialnih in pravnih pogojev za izvajanje nalog, ki se poenotijo v pojmu državna meteorološka, hidrološka, oceanografska in seizmološka služba.

Glavna področja koristnosti izvajanja službe, kakor so opredeljeni v preambuli Konvencije o Svetovni meteorološki organizaciji (SMO):

(a) Varovanje življenj in premoženja

Na splošno velja, da je najpomembnejši namen tovrstnih služb prispevek k večji učinkovitosti varovanja življenj in premoženja. Pogostost in silovitost naravnih nesreč se s podnebnimi spremembami povečuje. V primeru naravnih nesreč s človeškimi žrtvami in veliko gmotno škodo so na preizkušnji oblasti v kateri koli državi. Urejena služba, ki daje ključne informacije za preventivno delovanje ter pravočasne in kakovostne napovedi nevarnih pojavov službam za zaščito in reševanje, je porok, da je takih preizkušenj manj oz. so ustrezno obvladane. Možnosti za preventivno delovanje so trenutno premalo izkoriščene, razlogi pa so zlasti v pomanjkanju kadrovskih virov in pomanjkanju raziskav in razvoja. Premalo so namreč raziskane posebnosti, ki vplivajo na naravne nesreče v Sloveniji. Na teritoriju Slovenije se srečujejo kar trije podnebni pasovi, kar je več kot v mnogih evropskih državah. Posebnosti vodnih teles so: hudourniški značaj rek, ranljivost podzemnih voda in plitvo morje. Glede podnebja je treba izpostaviti parametre, ki so v evropski perspektivi blizu ekstrema. Gre zlasti za padavine in nevihte (vključno s pogostostjo udarov strel) v zahodni Sloveniji, za burjo na Primorskem, pogostost zelo šibkih vetrov in megle v povezavi s temperaturnimi inverzijami in onesnaženostjo zraka v notranjosti države ter pojavljanje žleda. Pojavi se lahko visoka snežna odeja. Omeniti je treba še suše, ki se pojavljajo sorazmerno pogosto in vedno pogosteje. Slovenija je nadpovprečno izpostavljena podnebnim spremembam. Zaradi pomanjkanja raziskav niti ne poznamo vseh vzrokov, kar onemogoča ustrezno odzivanje. Ne glede na to, da je slovensko morje po površini majhno, ga zaznamuje njegova plitvost in posledična ranljivost, dejansko stanje pa kaže njegovo veliko obremenjenost. Oceanografska služba ni namenjena zgolj zagotavljanju varnosti pomorskega prometa (zaradi izvajanja oceanografskega dela službe lahko npr. Uprava RS za pomorstvo izvaja svoje naloge učinkoviteje kot sicer), pač pa tudi preprečevanju ali zmanjševanju negativnih vplivov na morje (npr. v zvezi z dinamiko potencialnega onesnaženja, širjenja oljnih madežev). Ne nazadnje ima oceanografska službe tudi simbolni pomen za utrditev statusa Republike Slovenije kot pomorske države.

¹ Nekatere naloge so na podlagi 97. člena ZVO-1 prepuščene v izvajanje tudi imetnikom javnih pooblastil.

Slovenija je država s srednjo potresno nevarnostjo. Čeprav potresi ne dosegajo prav velikih vrednosti magnitude, so lahko njihovi učinki dokaj hudi zaradi razmeroma plitvih žarišč. Pas večje potresne nevarnosti poteka po osrednjem delu Slovenije od severozahoda proti jugovzhodu države. Izstopajo tri območja z največjo potresno nevarnostjo: območje severozahodne Slovenije, območje Ljubljane z okolico in območje Brežic. Za zagotavljanje varnosti prebivalstva in premoženja je potrebno stalno izpopolnjevati ocenjevanje potresne nevarnosti v Sloveniji, ki je osnova za potresno odporno projektiranje objektov, kar utemeljuje vključitev nalog seizmološkega dela službe v enotno zasnovano državno službo.

Varovanje življenj in premoženja pa se ne kaže le posredno – s poznavanjem naravnih pojavov in njihove dinamike, katerim naj se podrejšajo politike in konkretne odločitve – pač pa tudi neposredno, z obveščanjem in opozarjanjem na verjetnost nastanka tako nevarnih naravnih razmer, ki lahko ogrožajo navedene dobrine.

(b) Varstvo okolja

Izvajanje službe omogoča zanesljivejše podatke za snovanje politik varstva okolja ter odločanje v upravnih postopkih, kjer je potrebno upoštevanje posebnosti naravnih pojavov s področja delovanja službe. Upravni postopki so ob tem lahko hitrejši in jasnejši. Izvajanje službe pa lahko zlasti prispeva kakovostne strokovne podlage v postopkih priprave prostorskih načrtov in pri snovanju drugih razvojnih politik in strateških dokumentov

(c) Prispevek k trajnostnemu razvoju

Trajnostni vidik razvoja je poudarjen v nekaterih modernih ustavah, pri nas pa je uveljavljen v ZVO-1. Po definiciji OZN (2005) ima trajnostni razvoj tri stebre: gospodarstvo, socialo in okolje. Delovanje službe omogoča njen prispevek k trajnostnemu razvoju na vseh treh področjih.

(č) Pomembnost dolgoročnih opazovanj in zbiranja meteoroloških, hidroloških, podnebnih podatkov, vključno s sorodnimi okoljskimi podatki

Dolgoročnost meritev in opazovanj ter zbiranja podatkov na področjih, ki jih pokriva državna služba, je zelo pomembna z vidika strokovnih vprašanj, ki so urejena s priporočili in pravili SMO in drugimi mednarodnimi pravili. Pri tem izstopajo klimatološke analize in analize seizmične nevarnosti, pa tudi dolgoročna analiza dinamike količinskega stanja voda.

(d) Pospeševanje notranje zmožnosti službe

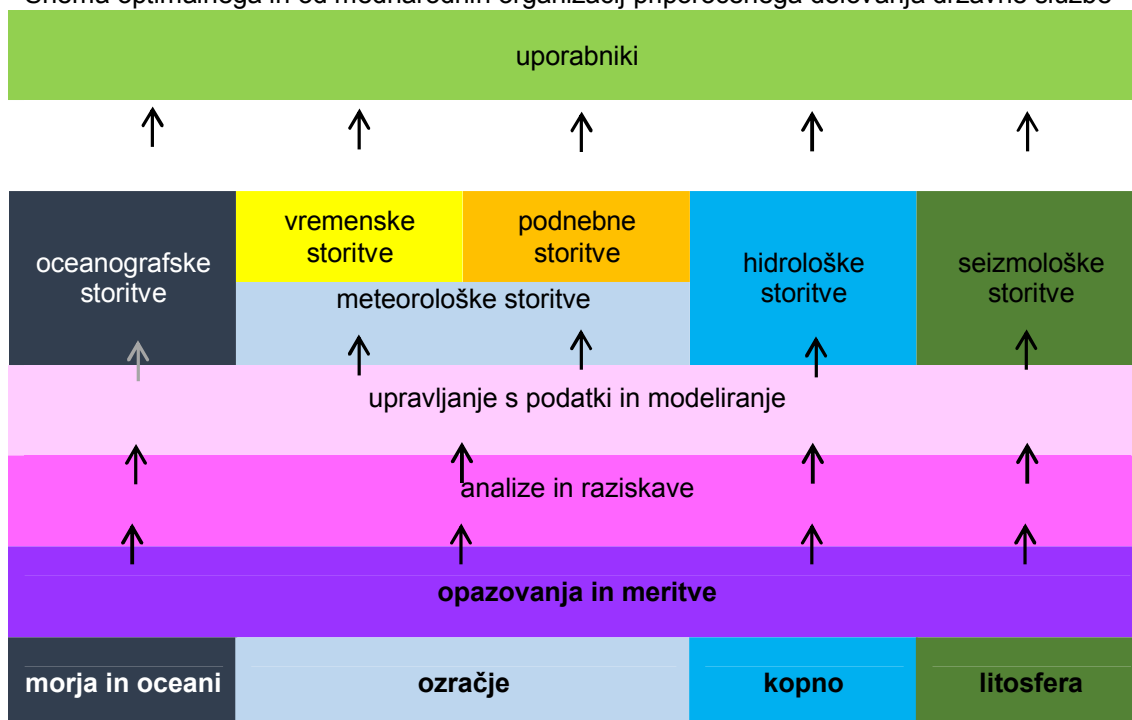
Pospeševanje zmožnosti službe (angl.: *capacity-building*) vključuje raziskave in razvoj, kakor tudi krepitev sposobnosti zaposlenih oz. izobraževanje. Zagotavljanje pogojev, da bodo raziskave s področja službe potekale v primerljivih okvirih kot pri priznanih sorodnih službah v EU, je za izvajalca tovrstne državne službe zelo pomembna. Povezanost z ustreznimi izobraževalnimi in raziskovalnimi institucijami je v obojestransko korist, zlasti pa je v korist družbe. SMO pri tem velik poudarek daje krepitvi prav kompetenc oseb, ki naloge službe dejansko izvajajo. Predlog zakona uvaja možnost za tak razvoj, in sicer tako v okviru nalog službe kot pri izvajanju njene lastne dejavnosti.

(e) Prispevek k mednarodnemu sodelovanju in izpolnjevanje mednarodnih obveznosti

Mednarodno sodelovanje je zaradi naravnih procesov, ki se neizogibno ne omejujejo na državne meje, bistvenega pomena. Izvajanje službe je zato nujno vpeto v najrazličnejše mednarodne izmenjave, brez katerih analize, ocene in napovedi naravnih procesov niso mogoče. Ne gre le za izmenjavo podatkov, pač pa tudi izmenjavo znanja.

V Sloveniji pod okriljem službe delujeta dva mednarodna centra: Regionalni center za instrumente (SMO RIC) in Center za upravljanje s sušo v Jugovzhodni Evropi (DMCSEE). Slovenski strokovnjaki delujejo na skupnih projektih v centrih v tujini (npr. ALADIN). Vzpostavitev primerne pravnega okvira za delovanje teh centrov s sorodnimi centri v razvitih državah ne prispeva le k dvigu strokovnosti v regiji, pač pa tudi k ugledu države, zlasti v jugovzhodni Evropi.

Shema optimalnega in od mednarodnih organizacij priporočenega delovanja državne službe

(povzeto in prilagojeno po shemi na 15. strani dokumenta Guidelines on the Role, Operation and Management of the National Meteorological or Hydrometeorological Services (NMSs), SMO, junij 2012)

Potreba po poenotenju pravnega instrumentarija za izvajanje službe na vseh njenih področjih (meteorologija, hidrologija, oceanografija, seizmologija) se v prvi vrsti izkazuje v razmerju do infrastrukture, ki služi izvajanju nalog službe, v razmerju do pridobivanja podatkov in njihove obdelave, ustvarjanja analiz, ocen in napovedi, obveščanja javnosti in preprečevanja zmede ter in škodnih posledic v primeru izrednih in nevarnih naravnih razmer, nato pa še v razmerju do državnih organov, ki so od informacij o naravnih pojavih bistveno odvisni, razmerju do drugih državnih organov, ki bi utegnili te informacije potrebovati za izvajanje posameznih resornih nalog, razmerju do tretjih oseb, ne nazadnje pa tudi v razmerju do mednarodnih obveznosti (zaradi članstva Republike Slovenije v različnih mednarodnih organizacijah) in zasledovanja strokovnega in tehničnega napredka. Združevanje državnih nalog na štirih področjih v eno službo ni zgolj korak k njihovem ekonomičnemu izvajanju, pač pa izvira iz spoznanja soodvisnosti naravnih pojavov, ki jih preučuje (velja zlasti za hidrologijo, meteorologijo in oceanografijo). Seizmologija je v tem smislu nekoliko izvzeta, a jo s preostalimi službami združuje podobnost delovnega procesa in isti cilji. Poleg tega je reakcija sil za zaščito in reševanje po večjih potresih bistveno odvisna od trenutnih in prihodnjih vremenskih in hidroloških razmer, kar ji, poleg podatkov o potresu, lahko v enotni informaciji zagotovi isti subjekt.

Posebej močno je z zakonom poudarjena koristnost službe, ki jo izkazuje na štirih glavnih področjih:

- zagotavljanje zanesljivih in ažurnih informacij za javnost,
- zagotavljanje informacij za potrebe vitalnih interesov države (obramba ter zaščita in reševanje) ter zagotavljanja varnosti zračnega in pomorskega prometa,
- zagotavljanje informacij za potrebe upravljanja (na ravni politik) na več področjih upravnega delovanja (kmetijstvo in gozdarstvo, promet, urbanizem, gradnje, poplavna varnost, upravljanje z vodami, oskrba z energijo, telekomunikacije, zdravstvo, varstvo kulturne dediščine, druge gospodarske in negospodarske dejavnosti), za potrebe politik varstva okolja in upravljanja z vodami ter za potrebe konkretnega odločanja v upravnih zadevah varstva okolja in upravljanja z vodami,
- zagotavljanje posebnih informacij posameznikom za potrebe izvajanja njihove (gospodarske) dejavnosti.

V ponazoritev zgornjih navedb o koristnosti se navaja naslednji podatek: ekonomska ocena koristi od storitev, ki jih na Finskem zagotavlja Finska državna meteorološko-hidrološka služba, je med 262 in 285 mio. EUR na leto, medtem ko stroški njenega delovanja znašajo med 50 in 60 mio. EUR na leto. Razmerje med koristmi in stroški (*benefit-cost ratio*), ki ga ustvarja finska meteorološko-hidrološka služba je torej najmanj 5 : 1. S povečanjem natančnosti in zanesljivosti njenih storitev se ocenjuje, da bi koristi lahko zrasle za 85 do 100 % (torej do razmerja 10 : 1).² Tudi druge študije kažejo, da se razmerje med koristmi in stroški meteoroloških storitev v razvitih državah giblje med 4 : 1 in 6 : 1.³ Navedeni deleži veljajo le za meteorološko ali hidrometeorološko službo, zato se predvideva, da vložek v oceanografsko in seizmološko službo k skupnim koristim prispeva še dodaten delež. Dodaten pozitiven vpliv na ekonomiko se pripisuje dejstvu, da se vse štiri službe združujejo v enotno službo, ki jo izvaja isti subjekt.

Če je na prvem mestu poudarjena potreba po krepitvi koristnosti izvajanja službe, je treba kot drugo izhodišče omeniti njeno temeljno lastnost – odvisnost od dogajanja v naravnem okolju in soodvisnosti naravnih pojavov, vpetost v različne segmente družbenega življenja, ter mednarodno povezanost, kar poimenujemo s skupim izrazom presečnost. Odvisnost od naravnega dogajanja in potreba po poznavanju stanja okolja in procesov v njem je razlog, da se je pretežni del službe doslej urejal s predpisi s področja varstva okolja. Vendar pa služba svojo koristnost in posledično presečnost mnogo bolj izkazuje v funkcionalnem in organizacijskem smislu. V zvezi s presečnostjo v organizacijskem smislu so rešitve v svetu različne. Za (hidro)meteorološke službe velja, da ponekod sodijo v okoljski, drugje pa v prometni ali obrambni resor, spet drugje v resor znanosti in raziskovanja ali drugam. Statusno gre za državne organe, organizacije, ki jim pravni red priznava delno pravno sposobnost in samostojnost, zasebnopravne subjekte pod prevladujočim vplivom (lastništvom) države ali čiste zasebnopravne osebe. Pri seizmoloških službah velja podobno. Funkcionalno pa služba svojo presečnost izkazuje glede na "proizvode" in storitve, ki jih služba zagotavlja družbi. Informacije, ki jih zagotavlja služba, posredno ali neposredno koristijo tako splošni javnosti, kot tudi izvajanju vitalnih državnih nalog (zaščitno-reševalnih ukrepov v primeru naravnih ali drugih nesreč, obrambnih nalog), varnosti prometa (zlasti pomorskega in letalskega), preventivnim politikam in ukrepom v urbanizmu, varstvu pred poplavami, upravljanju z vodami (urejanju voda in odločanju o rabi vode), graditvi objektov (npr. potresna odpornost), varni in ekonomični oskrbi z energijo, ukrepom kmetijske politike, politiki prilagajanja na podnebne spremembe, politikam trajnostnega razvoja in varstva okolja, politiki razvoja zdravstvenega sistema in promociji (javnega) zdravja, varnosti telekomunikacijskih povezav, izvajanju turizma ter drugih gospodarskih dejavnosti, ki izkazujejo odvisnost od vremena, podnebja ter hidroloških, oceanografskih in seizmoloških pojavov.

Za zgled združevanja meteorološke, hidrološke, oceanografske in seizmološke službe služi Islandski meteorološki urad (Veðurstofa Íslands - Icelandic Met Office). Navedena organizacija združuje izvajanje tako meteoroloških, kot tudi oceanografskih, hidroloških, lavinskih, klimatoloških in seizmoloških nalog, pa tudi nalog vulkanološke službe in spremljanja onesnaževanja. Islandski zgled kaže, da je združevanje nalog mogoče, za manjše države pa tudi smiselno in razumno.

Meteorološka, hidrološka in oceanografska dejavnost je v velikem delu ločena in drugačna od vsebine pojma spremljanja stanja okolja (monitoring okolja), kar je sicer inherentna vsebina zakonodaje s področja varstva okolja. Gre predvsem za tisti del službe, ki se nanaša na napovedovanje prihodnjih razmer (zlasti tudi opozarjanje na ekstremne in nevarne pojave). Tudi

---

² Povzeto po *Valuing Weather and Climate Change : Economic Assessment of Meteorological and Hydrological Services*, WMO, 2015, str. 262-263.

Zgolj za področje kmetijstva ocenjujejo letne koristi v višini 34 mio. EUR – gre za vsoto preprečene škode in povečanih prihodkov iz proizvodnje.

Za države zahodnega Balkana predvidevajo, da bi z modernizacijo meteoroloških storitev koristi lahko zrasle tudi do razmerja 20 : 1 (Hautala R., Leviäkangas P., Räsänen J., Öörni R., Sonninen S., Vahanne P., Hekkanen M., Ohlström M., Tammelin B., Saku S. in Venäläinen A., *Benefits of Meteorological Services in South Eastern Europe*, VTT, Finska, str. 57).

³ Povzeto po Frei T., *Economic and social benefits of meteorology and climatology in Switzerland*, Meteorological Applications 2009, Royal Meteorological Society.

iz teh razlogov je smiselno, da je služba, ki izvaja naloge napovedovanja naravnih razmer in pojavov, predmet specialnega in samostojnega pravnega urejanja izven instituta spremljanja stanja okolja oziroma kot njegova nadgradnja, s katerim se povezuje zgolj v določenem delu. Zlasti napovedovanje in opozarjanje ima namreč več skupnega z zagotavljanjem varnosti kot z golim spremljanjem stanja okolja.

Izvajanje službe terja velika vlaganja predvsem v infrastrukturo in znanje. Vse bazične hidrološke, meteorološke in seizmološke sisteme na svetu zaradi velikih vložkov ustanovijo in vzdržujejo javnopravne institucije, saj gre pri državni infrastrukturi (npr. merilni mreži) za naravni monopol. Storitve službe v tem delu predstavljajo javno dobro, ki je trg ni sposoben ali zainteresiran zagotoviti. Koristi bazičnih informacij službe so splošne, dobrobiti uživa celotna družba, nepogrešljive pa so v obrambnih sistemih in sistemih zaščite in reševanja kot tipičnih servisnih upravnih nalogah države. Neposredne in posredne koristi od tega monopolnega položaja bazičnih sistemov pa uživajo tudi druge servisne in pospeševalne upravne naloge v (delnem) javnem interesu (urbanizem, promet, kmetijstvo...).

Tretji razlog za sprejem zakona je deregulacija. Obstoječi Zakon o meteorološki dejavnosti (ZMetD) regulira tako meteorološko dejavnosti kot tudi državno meteorološko službo. Predlog sledi cilju deregulacije dejavnosti in poklicev, kjer ta ni nujno potrebna. Javnega interesa za to, da bi bila meteorološka dejavnost regulirana, ni najti, saj se ureditev odmika od zapovedovanja izvajanja dejavnosti, ki presegajo obseg državne službe. Iz tega razloga tudi ni najti legitimnega razloga, da bi se udeleženje v tej dejavnosti in izvajanje tega poklica regulirala. Tudi v primerljivih državah ta dejavnost oziroma poklic ni reguliran. Tudi izkušnje z izvajanjem ZMetD v delu, ki se nanaša na državno meteorološko službo, ter primerjalna analiza kažejo, da je navedena služba v ZMetD regulirana v preveliki meri. ZMetD njene naloge opredeljuje prepodrobno, pravno pa ureja naloge, ki so po vsebini strokovna opravila, podvržena pravilom stroke in njenemu razvoju ter mednarodnim in strokovnim standardom. Nekateri instrumenti delovanja in usmerjanja državne meteorološke službe iz ZMetD tudi nimajo pričakovanega učinka (npr. Strokovni svet za meteorološko dejavnost), nefunkcionalno so opredeljene njene storitve (npr. meteorološki produkti...). ZMetD je predvidel sprejem vrste podzakonskih predpisov: vladi je poveril podrobnejšo ureditev 3, ministru pa 9 problemskih sklopov (skupaj do 12 predpisov). Od podzakonskih aktov so bili v obdobju njegove veljavnosti (10 let) sprejeti 1 sklep Vlade ter 2 pravilnika ministra. Poleg tega je ZMetD predvideval še sprejem dolgoročnega programa meteorološke dejavnosti vsakih 10 let, sprejem operativnega programa meteorološke dejavnosti vsake 4 leta ter letnih poročil o meteorološki dejavnosti.

S predlogom novega zakona ni predviden sprejem nobenega podzakonskega predpisa, razen vladne določitve referenčnih merilnih postaj. Ukinja se strokovni svet za meteorološko dejavnost, ureditev se usmerja zgolj na področje državne službe, v okviru katere se ukinja obveznost pridobitve splošnih meteoroloških smernic pri prostorskem načrtovanju in projektnih pogojev pred gradnjo nekaterih vrst objektov. Prav tako se ukinja obveznost upravljavcev teh vrst objektov, da izvajajo meteorološke storitve in načrtujejo in izvajajo ukrepe za zagotavljanje kakovosti teh storitev, posledično pa se odpravlja administrativno breme spremljanja te obveznosti. Naloge službe se oblikujejo tako, da se njihovo izvajanje izrecno prepušča strokovni doktrini, izvajalca službe pa se usmerja k ciljem.

Če je za meteorologijo značilna preobsežna regulacija, pa za naloge hidrološke, oceanografske in seizmološke službe velja, da so v veljavni zakonodaji opredeljene kot del nalog državnega monitoringa stanja okolja oziroma monitoringa stanja naravnih pojavov (v ZVO-1), ki ga izvaja ministrstvo ali imetnik javnega pooblastila, deloma pa tudi kot del nalog sistema opazovanja, obveščanja in alarmiranja (v Zakonu o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami). Pravni položaj infrastrukture za monitoring voda je urejen v Zakonu o vodah. Naloge in pravila so torej razpršeni v več zakonih ter tako nepopolno, da bi lahko dosegle cilj, ki se zasleduje s tem zakonom. Naloge oceanografske službe sploh niso zakonsko opredeljene. S tem zakonom se te pomanjkljivosti odpravljajo. Pri tem se sledi načelu najmanjše možne regulacije in priporočilom Svetovne meteorološke organizacije (SMO).

Zaradi posebnega pomena bazičnih storitev službe za družbo in njene podsisteme, zaradi javne narave teh storitev ter naravno-monopolnega značaja infrastrukture, ki te storitve sploh omogoča, v mednarodni skupnosti velja pravilo, da se za izvajanje bazičnih hidrometeoroloških storitev imenuje izvajalce, ki so praviloma pravne osebe javnega prava, v veliko primerih pa te naloge izvaja neposredno organ državne uprave. SMO je državam članicam v dokumentu *National meteorological and hydrometeorological services for sustainable development: guidelines for management*, WMO/TD-No. 947 iz leta 1999 (ponovitev v *Guidelines on the Role, Operation and Management of National Meteorological or Hydrological Services*, junij 2012), priporočil, naj status izvajalcev meteoroloških in hidroloških služb opredelijo z ustreznim pravnim instrumentom tako, da določijo poslanstvo, naloge in pooblastila teh služb, s čimer se ustrezno prizna prispevek teh služb družbi, natančno opredeljene odgovornosti pa naj bi zagotavljala njihovo učinkovito vlogo in delovanje. V zakonodaji, ki ureja status državne meteorološke službe, naj bi države poudarile predvsem:

- jasen namen delovanja izvajalca službe,
- jasno opredelitev dolžnosti, nalog in področij odgovornosti izvajalca službe, kar predstavlja tudi trdno osnovo za zagotavljanje sredstev za izpolnjevanje teh nalog,
- nedvoumno vlogo izvajalca službe kot uradnega centra za opozarjanje na vremenske in podnebne pojave ter dogajanje na vodah – z namenom, da se prepreči zmeda in nejasnost v javnosti,
- zakonsko varovanje državne mreže meteoroloških postaj in uslužbencev pri opravljanju njihovih dolžnosti,
- neposreden dostop do pomembnih mednarodnih komunikacij,
- koordinacijo med različnimi aktivnostmi na področju vremena, podnebja, voda in drugih okoljskih sektorjih na državni ravni,
- namenskost prihodkov od dejavnosti izključno razvoju in izboljševanju njenega delovanja.

Zakon o državni meteorološki, hidrološki, oceanografski in seizmološki službi večinoma sledi tem priporočilom, pri čemer pa se ne omejuje na hidrometeorologijo, pač pa v enotni službi združuje naloge kar štirih medsebojno povezanih področij. Obseg regulacije je omejen na tisto mero, ki je za učinkovito izvajanje nalog nujno. Zakon opušča namere, da bi se s pravnimi normami ali predvidenimi strateškimi dokumenti posegalo v stroko in njen razvoj dejavnosti. Predlog ne posega izven okvirov državne službe na druge resorje (kot npr. 20. člen ZMetD) ter poudarja njeno splošno koristnost in presečnost nalog.

Področja, ki se ureja s tem zakonom, ni predmet harmonizacije ali unifikacije v Evropski uniji. Izjema je področje letalske meteorologije, zaradi česar ta zakon vsebinsko ureditev tega področja izrecno prepušča zakonom, ki urejata letalstvo in navigacijske službe zračnega prometa. Ne glede na to naloge službe letalske meteorologije sodijo v okvir državne meteorološke, hidrološke, oceanografske in seizmološke službe.

Republika Slovenija je notificirala nasledstvo glede Konvencije o Svetovni meteorološki organizaciji, Washington, 11. 10. 1947, objavljena v Uradnem listu FLRJ – Mednarodne pogodbe, št. 80/48, 5/52, 16/52, 2/62. Republika Slovenija je članica omenjene mednarodne organizacije.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Cilj zakona je povezati medsebojno soodvisne naloge države, katerih pravna podlaga je razpršena med več zakonov in podzakonskih predpisov, v enoten pravni okvir. Ta te naloge enotno opredeljuje kot enotno državno meteorološko, hidrološko, oceanografsko in seizmološko službo. Opredeljuje tudi pogoje, ki omogočajo njeno izvajanje, obveznosti tretjih oseb v zvezi z njenim izvajanjem ter druge dejavnosti izvajalca te službe.

2.2 Načelo

Zakon kot osnovno (in edino) načelo določa načelo strokovnosti. Ker gre pri večini njenih nalog za visoko strokovna opravila, so zlasti upravljanje z infrastrukturo službe, izvajanje opazovanja, upravljanje s podatki ter izvajanje analiz, ocen in napovedi podvrženi pravilom stroke. Po drugi strani izvajanje nekaterih od teh nalog opredeljujejo in določajo mednarodni standardi ali mednarodna pravila, ki zavezujejo Republiko Slovenijo, pa tudi obvezujoča nacionalna pravila. Izvajalec službe je pri opravljanju svojih nalog podvržen pravilom stroke ter mednarodnim standardom. Na podlagi tega se njegova odgovornost v tem delu presoja po standardu dobrega strokovnjaka.

2.3 Poglavitne rešitve

Zakon celostno vzpostavlja kompleks rešitev, ki omogočajo učinkovito izvajanje službe. Med njimi so najpomembnejše:

- a) pristojnost
- b) infrastruktura službe in režim njenega varstva
- c) začasno opazovanje in razmerje do lastnika zasebnega nepremičnega premoženja
- č) pridobivanje podatkov od oseb, ki niso izvajalec službe (drugi viri podatkov)
- d) obveščanje javnosti in opozarjanje
- e) izvajanje nalog za potrebe drugih državnih organov
- f) izvajanje storitev za druge osebe
- g) deregulacija meteorološke dejavnosti
- h) odprava administrativnih obremenitev.

ad a) – pristojnost

Zakon pristojnost za izvajanje službe podeljuje organu v sestavi ministrstva, pristojnega za varstvo okolja. Do uveljavitve zakona je naloge, ki so opredeljene kot služba, izvajala Agencija RS za okolje (v nadaljevanju: pristojni organ), kar se z zakonom ne spreminja, zaradi jasnosti in nomotehnične uskladitve pa je potreben poseg v Uredbo o organih v sestavi ministrstev.

ad b) – infrastruktura službe in režim njenega varstva

Materialna hrbtnica za izvajanje službe je njena infrastruktura, ki jo tvorijo

- referenčne merilne postaje,
- druge merilne postaje,
- objekti in naprave za sprejemanje podatkov na podlagi mednarodnih izmenjav podatkov ter
- naprave in tehnološki sistemi za obdelavo podatkov.

Infrastruktura službe je opredeljena kot gospodarska javna infrastruktura državnega pomena, s katero upravlja pristojni organ, kar pomeni, da so podatki iz posebnega registra infrastrukture službe prevzeti tudi v zbirni kataster gospodarske javne infrastrukture. Infrastruktura službe je posebnega varstva deležna tudi, ker njena vzpostavitev (zlasti izgradnja merilne mreže) za državo predstavlja veliko finančno in organizacijsko breme.

Najobsežnejši del režima pravnega varstva se nanaša na referenčne merilne postaje. Gre za postaje, ki zaradi svoje lokacije in odsotnosti motenj pri merjenju omogočajo dolgoletne podatkovne nize na istem mestu. Predmet varstva na referenčnih merilnih postajah je torej njihova trajnost in posledična reprezentativnost rezultatov njihovega merjenja, kar vse je bistvenega pomena za kakovost analiz in ocen, ki nastanejo na podlagi podatkov s teh merilnih postaj (npr. klimatološke ali analize trendov stanja voda). Vsebinski kriterij, ki ga mora izpolnjevati referenčna merilna postaja, je poleg odsotnosti antropogenih motenj merjenja, njegova regionalna reprezentativnost, vpetost v poročanje po mednarodnih obveznostih ali opazovanje vodonosnika, ki se razteza preko meja države. Poleg tega vsebinskega kriterija sta še dva kriterija, ki zagotavljata, da določitev referenčnih merilnih postaj ne bi posegla v že predviden prostorski razvoj ali lastninska upravičenja lastnikov zemljišč, na katerih stojijo. Za referenčne merilne postaje zakon določa varovalno območje, za katerega pristojni organ izda splošne smernice za urejanje prostora, ki jih v postopku sprejemanja prostorskega akta preveri z mnenjem. V varovalnem območju je omejeno tudi izvajanje vzdrževalnih del v javno korist ter izvajanje posebne rabe vode. Izjemoma se vzdrževalna dela smejo izvesti, vodna pravica pa podeliti, če investitor vzdrževanja oziroma bodoči imetnik vodne pravice povrneta stroške

preместitve postaje. Zaradi posebnega režima varstva iz 8. člena je potrebno, da referenčne merilne postaje določi vlada.

ad c) – začasno opazovanje in razmerje do zasebnega nepremičnega premoženja

Zakon po zgledu ureditve iz ZVO-1 in ZV-1 lastnika oziroma drugega posestnika nepremičnine obvezuje, da omogoči začasno opazovanje, izvajalca opazovanja pa, da na zemljišče posega v najmanjši možni meri in da ga po koncu opazovanja vzpostavi v prejšnje stanje. Če zaradi izvedbe začasnega opazovanja lastnik ali drug posestnik utрпи škodo, je upravičen do odškodnine.

ad č) – pridobivanje podatkov od oseb, ki niso izvajalec službe (drugi viri podatkov)

Zakon ne obvezuje nikogar, da izvaja katero koli nalogo službe. Nalaga pa, da osebe, ki so po področnih predpisih dolžne izvajati opazovanje, podatke opazovanja brezplačno posredujejo tudi pristojnemu organu (pri seizmološkem opazovanju imajo to obveznost tudi osebe, ki jim sicer področni predpisi opazovanja ne nalagajo). Natančnejša ureditev prenosa podatkov opazovanja je predmet dogovora med pristojnim organom in nosilcem te obveznosti. Če do sklenitve sporazuma ne pride, je ta oseba dolžna pristojnemu organu omogočiti sproten dostop do vseh podatkov, ki jih pridobiva z opazovanjem, in sicer preko javnih komunikacijskih omrežij in v strojno berljivi obliki.

Ureditev predstavlja odstop od koncepta iz Zakona o meteorološki dejavnosti (ZMetD). ZMetD je določal vrste objektov, katerih upravljavci so bili dolžni izvajati meteorološke storitve zaradi zagotavljanja varnosti in uporabnosti teh objektov (npr. avtocesta, hitra cesta, glavna ali regionalna cesta I. reda, pristanišče, visoka pregrada), podatke pa brezplačno posredovati izvajalcu državne meteorološke službe. V zvezi s tem so imeli upravljavci tovrstnih objektov tudi več drugih obveznosti, npr. načrtovati in sistematično izvajati ukrepe za zagotavljanje kakovosti merilne opreme in meteoroloških storitev, vzpostaviti in izvajati program zagotavljanja kakovosti. Izvajanje teh storitev je ZMetD omogočil le osebam, ki jih je izvajalec državne meteorološke službe prej vpisal v posebno evidenco. Za vse to je predvidel sprejetje 3 podzakonskih predpisov, od katerih noben ni bil sprejet. Zakon o državni meteorološki, hidrološki, oceanografski in seizmološki službi se od tega odmika. Področni zakonodaji, ki ureja obratovanje določenih objektov (npr. pristanišč, avtocest, jedrske elektrarne ipd.), prepušča, da določi obveznost izvajanja monitoringa oziroma opazovanja določenih vrst naravnih pojavov (npr. meteoroloških), saj se predvideva, da se mora potreba po (npr. meteorološki) varnosti teh objektov prepoznati v predpisih s področja obratovanja takih objektov. S tem zakonom, ki ureja zgolj naloge državne službe, izvajanja monitoringa oziroma opazovanja od upravljavcev tovrstnih objektov niti ni mogoče zahtevati, saj bi to pomenilo, da so dolžni (namesto pristojnega organa) izvajati naloge državne službe, s čimer bi se izgubila zavest o potrebnosti ali koristnosti izvajanja monitoringa oziroma opazovanja za konkretno vrsto objektov. Ne glede na to pa se s tem zakonom zavezuje osebe, ki so monitoring oziroma opazovanje po področnih predpisih dolžne izvajati, da rezultate opazovanja brezplačno posredujejo tudi pristojnemu organu. Dodatni oz. dopolnilni podatkovni nizi od teh oseb namreč lahko izboljšajo natančnost in pravilnost izvajanja nalog državne službe.

ad d) – obveščanje javnosti in opozarjanje

Koristnost izvajanja službe za splošno javnost se izkazuje zlasti z objavljanjem podatkov in informacij, ki so posledica izvedenih analiz, ocen in napovedi. Kdor tovrstne informacije povzema, ni zavezan, da bi objavljal le informacije, ki jih je pripravil in objavil pristojni organ, a jih mora v vsakem primeru opremiti z navedbo vira. Drugačna pa je situacija v primeru opozoril. Gre za informacije, namenjene obveščanju o možnosti nastanka izrednih ali nevarnih meteoroloških, hidroloških ali oceanografskih razmer ali nevarnosti nastanka snežnih plazov, zaradi katerih so lahko ogrožena človeška življenja, njihovo zdravje in premoženje. Pristojni organ opozorilo izda, če na podlagi trenutnih razmer in ocene verjetnosti in ogroženosti iz tretjega odstavka ugotovi, da je verjetnost nastanka takih ogrožajočih razmer velika. V opozorilu navede tudi vzrok ali vir ogrožanja, če je mogoče pa tudi ožje območje, kjer škodljive posledice lahko nastanejo. Splošna priporočila za ravnanje so namenjena temu, da bi do škode ne prišlo oziroma, da bi bila ta manjša kot sicer. Tudi za opozorila velja, da mora oseba, ki jih povzame oziroma objavi, navesti izvajalca službe kot vir opozorila, poleg tega pa mora svojo objavo

opremiti z navedbo, da gre za opozorilo, ter podatkom o času, v katerem je bilo opozorilo izdano. Objava časa, v katerem je pristojni organ izdal opozorilo, je namenjena temu, da objave sledijo dinamiki naravnega dogajanja.

Zakon prepoveduje, da bi se na območju države razširjala opozorila, če jih ni izdal pristojni organ. Verodostojna, konsistentna, ažurna in z enega mesta oblikovana informacija o času in, če je mogoče, ožjem območju bodočih naravnih ogrožajočih razmer, o virih oziroma vzrokih grozeče škode ter o splošnih priporočilih za samozaščitno ravnanje je za izogibanje ali zmanjševanje grozečih škodnih primerov ključnega pomena. Da bi bil ta cilj dosežen, je nujno, da se prepreči opozarjanje iz različnih virov, saj bi to pomenilo različne, lahko tudi nasprotujoče si informacije, dvom v njihovo verodostojnost in resnost ter posledično zmedo. Poseg v ustavno pravico iz 39. člena Ustave torej zasleduje legitimen cilj, poseg pa je nujen, primeren in sorazmeren.

ad e) - izvajanje nalog za potrebe drugih državnih organov

Nekateri državni organi potrebujejo stalno podporo v obliki podatkov in informacij, ki jim jih lahko zagotovi služba. Gre za Upravo RS za zaščito in reševanje, Upravo RS za pomorstvo in Slovensko vojsko. Nekateri državni organi pa podporo službo potrebujejo za posamezne, praviloma občasne ali začasne naloge iz svoje pristojnosti. Zakon opredeljuje sodelovanje pristojnega organa s prvimi, sodelovanje z drugimi pa omogoča. Kot osnovni institut za vzpostavitev in podrobnejšo ureditev tega sodelovanja je vzpostavljen dogovor med organi.

ad f) - izvajanje storitev za druge osebe

Zakon pristojnemu organu omogoča, da tretjim osebam, ki bi potrebovale njegove storitve, te tudi zagotovi. Te storitve ne sodijo med naloge službe, a bi jih pristojni organ lahko izvedel z dodatnim angažiranjem dela, časa in opreme, s čimer bi lahko kandidiral tudi v postopkih javnega naročanja. Po vsebini gre za zagotavljanje posebnih analiz, ocen ali napovedi s področja službe, ki jih pristojni organ pripravi ali izdelava za potrebe konkretnega uporabnika, ter z njimi povezane storitve. V predpisih o javnih financah je tako udejstvovanje proračunskih uporabnikov opredeljeno kot lastna dejavnost, katerim zakon to delovanje izvajalca službe tudi podreja.

ad g) – deregulacija meteorološke dejavnosti

Zakon je usmerjen izključno na naloge, ki naj jih opravi izvajalec državne službe. Zato se ukinja obveznost upravljavcev nekaterih vrst objektov, da izvajajo meteorološke (ali druge) storitve ali da načrtujejo in izvajajo ukrepe za zagotavljanje kakovosti teh storitev. Identifikacija potreb in vrst objektov, za katere je potrebno upravljavcem naložiti izvedbo kakšne od nalog (npr. za zagotovitev meteorološke varnosti tega objekta ali njegovo učinkovito upravljanje in varno uporabo) je prepuščena področnim zakonom (npr. o avtocestah, pristaniščih ipd). Posledično se odpravlja administrativno breme spremljanja te obveznosti, vzpostavljena pa je možnost strokovnega sodelovanja in svetovanja.

ad h) – odprava administrativnih obremenitev

Dosedanji ZMetD je predvidel sprejem vrste podzakonskih predpisov: vladi je poveril podrobnejšo ureditev 3, ministru pa 9 problemskih sklopov (skupaj do 12 podzakonskih predpisov ali aktov). Od podzakonskih aktov so bili v obdobju njegove veljavnosti (10 let) sprejeti 1 sklep Vlade ter 2 pravilnika ministra. Poleg tega je ZMetD predvideval še sprejem dolgoročnega programa meteorološke dejavnosti vsakih 10 let, sprejem operativnega programa meteorološke dejavnosti na vsaka 4 leta ter sprejem letnih poročil o meteorološki dejavnosti. S tem zakonom ni predviden sprejem nobenega podzakonskega predpisa, razen vladne določitve referenčnih merilnih postaj. Izvajanje ZMetD je pokazalo, da nekaterih problemskih sklopov s podzakonskimi akti ni mogoče urediti, ker gre za preveč strokovna vprašanja, pri katerih regulacija ne more biti učinkovita zaradi nenehnega razvoja stroke in medsebojno preveč različnih situacij, da bi jim bilo mogoče najti najmanjši skupni imenovalec, ali pa bi to zgrešilo namen regulacije. Podzakonska regulacija drugih problemskih sklopov ter izvajanje obveznosti pridobivanja splošnih meteoroloških smernic pri prostorskem načrtovanju in projektnih pogojev pred gradnjo nekaterih vrst objektov pa je zaradi rešitev iz tega zakona tudi odveč, saj se ta zakon odmika od namere, da bi reguliral meteorološko ali druge dejavnosti (glej ad g)). S tem

zakonom je v smislu podzakonskega urejanja in odločanja predvideno le, da Vlada določi tiste merilne postaje, ki so skladne z merili za referenčne merilne postaje.

Opuščata se instituta strokovnega sveta (za meteorološko dejavnost) ter dolgoročno in operativno programiranje dejavnosti (tudi v delu, ki se nanaša na delo državne službe). Načrtovanje dela državne meteorološke, hidrološke, oceanografske in seizmološke službe namreč nasprotuje nekaterim rešitvam iz zakona ter organizacijskemu ustroju, v katerem naj bi se ta izvajala. Zakon o državni upravi v 23. in 24. členu vsebuje zadosten instrumentarij usmerjanja organov v sestavi, posebne določbe o načrtovanju dela državne službe pa bi lahko ustvarile napetost med zasledovanjem programa in izvajanjem ministrovih navodil in usmeritev. Prav takšne so tudi izkušnje s strateškim načrtovanjem na podlagi Zakona o meteorološki dejavnosti. Poleg tega je z načelom strokovnosti pristojni organ zavezan k zasledovanju razvoja stroke v okviru abstraktno izraženega namena in ciljev izvajanja službe (2. in 3. člen), ki dejansko pomenijo osnovna programska izhodišča izvajanja službe. Podobno nejasen bi bil položaj (uporabniškega) sveta, katerega pristojnosti ob odsotnosti (srednjeročnih) načrtov ni mogoče identificirati. Tudi v zvezi s tem je treba omeniti, da ima minister že na podlagi Zakona o državni upravi možnost, da ustanovi strokovni svet, ki mu kot strokovno-posvetovalni organ pomaga obravnavati strokovna vprašanja z določenega področja, in torej obstoječi pravni red že omogoča ustanovitev posvetovalnega telesa za usmerjanje dela državne uprave. Kolikor pa bi svet predstavljal možnost formalnega stika med pristojnim organom in potencialnimi uporabniki njegovih storitev, je treba ugotoviti, da možnost stika vzpostavljajo zlasti 16., 17. in 19. člen zakona, na podlagi katerih je pretok informacij o potrebah vseh treh kategorij uporabnikov zagotovljen.

Izkušnje na podlagi izvajanja ZMetD kažejo, da tako strokovni svet za vprašanja meteorološke dejavnosti kot tudi dolgoročni in operativni načrti dela niso opravil svoje vloge. Razlogi ležijo tudi v nezainteresiranosti članov sveta oz. institucij, katerih predstavniki so bili, v raznorodnosti njihovih potreb ter nevezanosti izvajalca meteorološke službe na načrte, ki jih je pripravil sam.

Zakon je skladen z obstoječim državnim in mednarodnim pravnim redom. Zaradi medsebojne usklajenosti in jasnosti je treba po sprejemu tega zakona spremeniti le Uredbo o organih v sestavi ministrstev, in sicer na način, da bo ta namesto opisnega načina naloge Agencije RS za okolje opredelila s skupnim izrazom "izvajanje državne meteorološke, hidrološke, oceanografske in seizmološke službe". Na ta način se bo jasno določila tudi pristojnost omenjenega organa za izvajanje te službe.

Zakon je bil po javni obravnavi usklajen z zainteresiranimi subjekti civilne družbe, razen v delih, ki se nanašajo na:

- uvrstitev javnih uslužbencev, ki izvajajo posamezne naloge službe, v ustrezne plačne razrede ali med uradniška delovna mesta – ne gre za predmet urejanja tega zakona
- uporabniški svet ter načrtovanje dela državne službe – glej pojasnila zgoraj pod ad h)
- regulacijo dejavnosti in poklicev – glej pojasnila zgoraj pod ad g).

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Zakon bo imel minimalne učinke na državni proračun. Stroški prilagoditve zahtevam evidentiranja objektov infrastrukture službe v evidenco infrastrukturnih omrežij ter objektov (zbirni kataster gospodarske javne infrastrukture) so ocenjeni na 10.000 EUR. Ta sredstva bodo zagotovljena s prerazporeditvijo znotraj resornega ministrstva.

Naloge, ki se že izvajajo, se bodo v poenotenem in drugačnem normativnem okviru izvajale še naprej, pri čemer se pristojnemu organu ne nalagajo dodatne. Tudi izvajanje storitev lastne dejavnosti (19. člen) je za javne finance nevtravno, vzpostavljena pa je tudi možnost pozitivnih učinkov (dodatnih prihodkov). Z izvajanjem storitev z dodano vrednostjo (lastna dejavnost) je v preteklih treh letih Agencija RS za okolje dosegla prihodke v povprečni višini pribl. 368.500 EUR

z DDV (pribl. 302.000 EUR brez DDV). Pričakuje se, da bodo prihodki lastne dejavnosti v prihodnjih letih ostali na primerljivem nivoju.

Zakon nima vpliva na druga javna finančna sredstva.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Stroški prilagoditve evidence infrastrukturnih omrežij in objektov (zbirnega katastra gospodarske javne infrastrukture), ki jo vodi GURS, v ocenjeni višini 10.000 EUR bodo zagotovljena s prerazporeditvijo znotraj resornega ministrstva.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

V nadaljevanju so predstavljene ureditve štirih evropskih držav ter organiziranost njihovih državnih meteoroloških, hidroloških, oceanografskih in seizmoloških služb. Izbor sledi načelu, da se predstavi ureditev držav, ki so po velikosti primerljive s Slovenijo.

Estonija

V Estoniji naloge državne meteorološke, hidrološke in oceanografske službe opravlja estonska okoljska agencija (<http://www.keskkonnaagentuur.ee/>). Področje njenega dela je podrobneje opredeljeno v Uredbi Republike Estonije št. 23, z dne 22. 5. 2013 in veljavnostjo od 1. 6. 2013 (<https://www.riigiteataja.ee/akt/129052013002?leiaKehtiv>). Podobno kot v primeru Slovenije je Estonska okoljska agencija organ v sestavi njihovega ministrstva za okolje in je bila ustanovljena z združitvijo nekdanjega Estonskega inštituta za meteorologijo in hidrologijo ter Estonskega okoljskega informacijskega centra. Estonska okoljska agencija tako kot Agencija RS za okolje poleg navedenih služb pokriva tudi spremljanje stanja okolja, varstvo okolja in narave ter dodatno še gozdarstvo. Seizmološka služba je ločena od prej navedenih služb, izvaja jo Estonski geološki zavod (<http://www.egk.ee/>), ki prav tako sodi v okoljski resor. Naloge obeh organov so opredeljene na primerljiv način, kot so opredeljene v tem zakonu.

Latvija

V Latviji naloge državne meteorološke, hidrološke in seizmološke službe opravlja Latvijski okoljski, geološki in meteorološki center (<http://www.meteo.lv/>). Gre za podjetje z omejeno odgovornostjo v državni lasti, ki je bilo ustanovljeno leta 2009 z združitvijo in organizacijskim preoblikovanjem tedanje latvijske državne okoljske, geološke in meteorološke agencije in latvijske državne agencije za upravljanje z nevarnimi odpadki. Podobno kot Agencija RS za okolje pokriva Latvijski okoljski, geološki in meteorološki center tudi spremljanje stanja okolja ter varstvo okolja in narave. Naloge centra, ki posegajo tudi na področje državne meteorološke, hidrološke in seizmološke službe, so opredeljene z ukazom Vlade Republike Latvije, št. 448, z dne 1. julija 2009 (<http://likumi.lv/doc.php?id=194489>). Njihova vsebina je primerljiva z vsebino nalog, kot jih opredeljuje ta zakon. Državna oceanografska služba je ločena od ostalih treh državnih služb in jo izvaja Latvijska uprava za pomorstvo (<http://www.lja.lv/>).

Avstrija

V Avstriji naloge državne meteorološke in seizmološke službe opravlja zvezni zavod za meteorologijo in geodinamiko (Zentralanstalt für Meteorologie und Geodynamik, <https://www.zamg.ac.at/>). Njegove naloge so opredeljene v zveznem zakonu o njegovih ustanovitvi (http://www.ris.bka.gv.at/Dokumente/Begut/BEGUT_COO_2026_100_2_607787/BEGUT_COO_2026_100_2_607787.html) ki velja od 28. 10. 2010, in so primerljive nalogam, opredeljenim v tem zakonu. Zavod je pravna oseba javnega prava z lastno pravno subjektiviteto. Hidrološka služba je organizirana po deželah, in sicer pod okriljem Zveznega ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo, okolje in upravljanje z vodami (<https://www.bmlfuw.gv.at/>).

Islandija

V Islandiji naloge vseh štirih služb izvaja Islandski meteorološki urad (Veðurstofa Íslands, <http://en.vedur.is>), ki je dobil sedanjo organizacijsko strukturo leta 2009 z združitvijo takratnega Islandskega meteorološkega urada in Islandskega hidrološkega zavoda. Gre za javni zavod, ki sodi pod okrilje ministrstva za okolje in naravne vire. Poleg omenjenih državnih služb je Islandski meteorološki urad, podobno kot Agencija RS za okolje, pristojen za področje stanja okolja (kakovost zraka in voda), zaradi naravnih značilnosti Islandije pa tudi vulkanološko službo. Naloge Islandskega meteorološkega urada so podrobneje opredeljene v Zakonu o Islandskem meteorološkem uradu, ki je bil objavljen oz. je začel veljati dne 11. 6. 2008 (<http://www.althingi.is/lagas/145b/2008070.html>). Gre za primer učinkovitega združevanja različnih strokovnih služb pod okriljem ene organizacije.

Primeri organiziranosti izvajalcev državnih meteoroloških, hidroloških, oceanografskih in seizmoloških služb v Estoniji, Latviji, Avstriji in Islandiji kažejo na smiselnost povezovanja sorodnih služb v enotni organizacijski obliki, tako z vidika stroškovne kot z vidika izvedbene učinkovitosti. V primeru vseh štirih služb gre predvsem za stalno spremljanje, analiziranje in, z izjemo seizmološke službe, napovedovanje naravnih pojavov, kar z vidika načina dela predstavlja primerljivo dejavnost tako na področju meteorologije, hidrologije in oceanografije, kot tudi seizmologije. Ena ključnih nalog vseh štirih služb je zaščita ljudi in premoženja, zato je učinkovitost njihovega delovanja izrednega pomena. Zakon sledi temu zgledu, pri čemer je z vidika organizacijske umestitve teh služb najbolj primerljiv z Estonijo, saj se službe tudi v njihovem primeru izvajajo pod okriljem ministrstva, pristojnega za okolje, oziroma njegovega organa v sestavi. Z vidika povezovanja vseh strokovnih služb pa ta zakon estonski primer presega in sledi islandskemu, kjer je izvajanje vseh štirih služb – meteorološke, hidrološke, oceanografske in seizmološke (poleg teh pa še vulkanološke) – združeno v isti organizaciji. Izkušnje z Islandije kažejo, da gre za smotrno in učinkovito pristop. V drugih državah je pristop mnogo bolj raznorodno. Kot primer navajamo Poljsko, kjer seizmološko službo izvaja Inštitut za geofiziko Poljske akademije znanosti, hidrološko in meteorološko službo pa Inštitut za meteorologijo in upravljanje z vodami. Na Švedskem seizmološko službo izvaja univerza, meteorološko, hidrološko in oceanografsko službo pa zavod.

Naloge so v vseh državah opredeljene podobno. Največ razlik se kaže pri pravnem položaju merilne in druge infrastrukture. Primerjalno je s tem zakonom pravno varstvo infrastrukture službe postavljeno strožje. Za razliko od večine evropskih držav so poleg civilnopravnega instrumentarija v tem zakonu v večji meri uporabljeni tudi upravnopravni instrumenti varstva (glej zlasti 9. člen), kar je treba pripisati velikemu obsegu razpršene poselitve kot načinu rabe prostora. Lokacij, na katere bi bilo torej mogoče skladno s strokovnimi merili razpostaviti merilno mrežo, je iz tega razloga sorazmerno manj. Zato so tudi instrumenti omejevanja rabe prostora v neposredni bližini teh lokacij (varovalnem območju iz 9. člena) strožji.

Področje, ki se ureja s tem zakonom, ni predmet harmonizacije ali unifikacije v Evropski uniji, zato področja ni potrebno usklajevati s pravnim redom Evropske unije. Izjema je področje letalske meteorologije, katerega ta zakon ne ureja. Ureja ga zakonodaja s področja letalstva in zagotavljanja navigacijskih služb zračnega prometa, na katero se ta zakon zgolj sklicuje.

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic

Zakon ne predvideva izvajanja upravnih postopkov in za posameznike nima administrativnih posledic.

Zakon se odmika od tega, da bi upravljavcem določenih vrst objektov (npr. zaradi zagotavljanja njihove meteorološke varnosti in učinkovitosti obratovanja ali uporabe) nalagal izvajanje nalog, ki so enake nalogam službe. Upravljavcem objektov iz doslej veljavnega 20. člena ZMetD se

torej ta obveznost ukinja, ostaja pa obveznost posredovanja izmerjenih podatkov, če bi bili na podlagi področnih predpisov te naloge vendarle dolžni izvajati.

Pristojni organ bo moral omejitve rabe prostora v varovalnih območjih referenčnih merilnih postaj opredeliti s smernicami, v odvisnosti od njihove vsebine pa bo presojal osnutke in predloge prostorskih načrtov. Slednje pomeni, da pristojni organ za načrte prostorskih ureditev na površinsko majhnih, a številnih območjih postaja nosilec urejanja prostora, kar zlasti za občine predstavlja nov potencialno dodatno obremenitev v procesih priprave prostorskih načrtov.

6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki

Zakon je namenjen organizaciji in zagotovitvi pogojev za izvajanje služb, katerih namen je, da se zagotavlja splošno koristne informacije o naravnih pojavih ter stanju naravnih virov na področju meteorologije, hidrologije, oceanografije in seizmologije, informacije, ki koristijo izvajanju drugih državnih nalog ali nalog, ki se izvajajo v javnem interesu ali splošno koristnih dejavnosti, zlasti varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami in odpravljanju njihovih posledic, obrambi, prostorskemu načrtovanju, graditvi objektov, varstvu kulturne dediščine, prometu, javnemu zdravju, kmetijski proizvodnji in gozdarstvu, oskrbi z energijo in drugim gospodarskim dejavnostim ter podatke in informacije, potrebne zaradi varstva okolja in upravljanju z vodami.

Eden od glavnih ciljev izvajanja službe je večja varnost ljudi in premoženja, večja učinkovitost izvajanja upravnih in drugih nalog države ter koristnost za izvajanja splošno koristnih in gospodarskih dejavnosti.

Posredna posledica izvajanja zakona je torej opolnomočenje pristojnih državnih organov za snovanje politik in odločitev v konkretnih zadevah, saj jim služba zagotavlja ustrezne podatke o pojavih, ki so predmet njenega obravnavanja. Med državnimi organi, katerih delo je odvisno od teh podatkov, so tudi organi, pristojni za varstvo okolja, ohranjanje narave in upravljanje z vodami, organi, katerih pristojnost je zmanjševanje nevarnosti za nastanek naravnih in drugih nesreč in zmanjševanje njihovih posledic, ter organi, pristojni za zaščito in reševanje ter zagotavljanje varnosti (pomorskega in letalskega) prometa.

Neposrednih posledic na okolje pa zakon nima.

Z zakonom se na ožjih zaokroženih območjih, na katerih stojijo merilne postaje (varovalno območje), raba prostora v javno korist omejujejo na način, da se v skladu s predpisi o urejanju prostora s smernicami določa omejitve prostorskemu načrtovanju.

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo

Zakon nima neposrednih posledic za gospodarstvo.

6.4 Presoja posledic za socialno področje

Zakon neposrednih posledic za socialno področje nima, ima pa pozitivne učinke na javno zdravje, kolikor je to odvisno od vremena ali podnebja (npr. biometeorologija, napovedi koncentracij alergenov ali z vremenom povezanih ekoloških razmer).

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja, in sicer za:

Zakon nima neposrednih posledic na dokumente razvojnega načrtovanja. Njegovo izvajanje ima lahko posredne pozitivne učinke na strateško in razvojno načrtovanje (glej točko 6.2). Imeti utegne tudi vpliv na občinsko in državno prostorsko načrtovanje (glej točko 6.1 in 6.2).

6.6 Presoja posledic za druga področja

Neposrednih posledic za druga področja zakon nima.

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa

a) Predstavitev sprejetega zakona

Predstavitve sprejetega zakona se ne načrtuje. Tretjih oseb, ki jih zadevajo določbe zakona, je malo ali pa se te populacije ne da vnaprej definirati. Poleg tega je večina določb, ki je naslovljena na te osebe, enakih ali podobnih določbam do sprejetja tega zakona veljavnega ZMetD, ali pa povzemajo dobro prakso, ki se je vzpostavila brez zakonskih obveznosti. V zvezi z obveznostmi, ki so drugačne ali nove, bo pristojni organ, ki bo izvajal službo, sproti osveščal njihove naslovnike.

b) Spremljanje izvajanja sprejetega predpisa:

Spremljanje izvajanja zakona bo potekalo preko rednih poročil o delu pristojnega organa, ki bo službo izvajal, in ki ga temu zavezuje 24. člen ZDU-1. Sistematično spremljanje spoštovanja obveznosti tretjih oseb ni potrebno iz razlogov, opisanih v točki 6.7 a).

6.8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona

/

7. Prikaz sodelovanja javnosti pri pripravi predloga zakona:

datum objave: 22. 12. 2016

spletni naslov objave:

<https://e-uprava.gov.si/drzava-in-druzba/e-demokracija/predlogi-predpisov/predlog-predpisa.html?id=7858>

čas za sodelovanje javnosti: 30 dni

V razpravo so se vključili:

- Sindikat letalskih meteorologov Slovenije
- Slovensko meteorološko društvo
- Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano
- fizična oseba

Sindikat letalskih meteorologov Slovenije ugotavlja, da uslužbenci, ki bodo izvajali naloge iz zakona (in jih že izvajajo), izvajajo javne (državne) naloge in ne strokovno-tehnične podpore. Zato predlaga, da bi zakon to izrecno določil, kar naj bi pripomoglo k njihovim prizadevanjem, da se delovna mesta "okoljski inženir" opredelijo kot uradniška delovna mesta.

Slovensko meteorološko društvo v zakonu vidi velik prispevek k zagotavljanju smernic Svetovne meteorološke organizacije. Prispevalo je nekaj dodatnih utemeljitev k izkazovanju potrebnosti zakona, PSPN (oz. SWAT) analizo ter poudarke primerjalne analize. Predlagalo je, naj se v zakon vključi uporabniški svet ter srednjeročno načrtovanje izvajanja službe. Dodatno je predlagalo, da se preuči možnosti, da pristojni organ nastopa kot raziskovalna organizacija v skladu s predpisi o raziskovalni dejavnosti. Podobno kot Sindikat letalskih meteorologov meni, da je treba uslužbenca, ki izvajajo naloge službe, uvrstiti v plačno skupino C (uradniki) ali da jih s to plačno skupino izenačiti v plačnih pogojih. Opozorilo je na potencialno nerazumljive formulacije in predlagalo popravke, predlagalo je uporabo slovenske ustreznice pojmu monitoring, predlagalo je licenciranje (potrjevanje strokovne usposobljenosti) za izvajanje strokovnih nalog na področju meteorologije, hidrologije in oceanografije in natančnejšo opredelitev vodenja zbirke podatkov.

Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano je predlagal, da se po zgledu Zakona o meteorološki dejavnosti v zakon vključi svet uporabnikov, ki naj z usmerjanjem k ciljem službe zagotavlja sodelovanje med zdravstvom in pristojnim organom. Istemu namenu bi služila tudi ohranitev obveznosti srednjeročnega programa službe. Opozarja na možnost prekrivanja pristojnosti (npr. pri biometeoroloških napovedih zaradi povišanih koncentracij peloda). Sprašuje se, kdo je predstavnik stroke, ki naj zagotovi uresničevanje načela strokovnosti pri delu, zagotavljanju kakovosti ter skladnosti delovanja z mednarodnimi standardi. Predlaga tudi vključitev zdravstva oziroma javnega zdravja, kateremu naj služi izvajanje državne službe.

Posameznik je izrazil nezadovoljstvo, ker država na zasebni lastnini uveljavlja svojo voljo, ki je nasprotna volji lastnika (4. odstavek 10. člena ter 2. in 6. odstavek 11. člena). Oceanografska služba se posamezniku zdi odveč, ker Slovenija nima oceana, glede seizmološke službe pa meni, da bi morala biti urejena samostojno.

Predlogi, mnenja in pripombe so bili delno upoštevani.

V nadaljevanju so navedena bistvena mnenja, predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani, ter razlogi za neupoštevanje.

Zakon v 2. členu določa, da se služba izvaja v javnem interesu, v 5. členu pa, da ga izvaja organ v sestavi ministrstva, pristojnega za varstvo okolja. Celoten zakon odraža, da so naloge službe naloge države, njihova vsebina pa, da gre za javne naloge. Uvrstitev delovnih mest uslužbencev, ki te naloge dejansko izvajajo, v uradniška delovna mesta ali izenačitev plačnih pogojev s plačnimi pogoji uradniških delovnih mest pa ni predmet tega zakona, pač pa uslužbenske zakonodaje.

Upoštevani niso predlogi, po katerih bi bilo treba izvajanje službe srednjeročno načrtovati in z uporabniškim svetom vzpostaviti stik med izvajalcem službe in uporabniki. Načrtovanje dela državne meteorološke, hidrološke, oceanografske in seizmološke službe namreč nasprotuje nekaterim rešitvam iz zakona ter organizacijskemu ustroju, v katerem naj bi se ta izvajala. Zakon o državni upravi (25. in 26. člen) že vsebuje obveznost, da organ v sestavi ministrstva svoje naloge izvaja v skladu z zakonom, drugimi predpisi, programom dela, ki ga sprejme minister na predlog predstojnika organa v sestavi, in finančnim načrtom, ki se sprejme v skladu z zakonom o javnih financah. Minister sme organu v sestavi dajati tudi obvezna navodila in usmeritve za delo ter od njega zahtevati poročila. Predlagano načrtovanje ali programiranje dela bi tako lahko imelo učinek, ki nasprotuje splošni ureditvi razmerja med ministrom in organom v sestavi ministrstva. Usmerjanje izvajanja zakonskih nalog, ki so v tem zakonu jasno opredeljene, je v skladu z Zakonom o državni upravi lahko zelo pod vplivom ministra, ki pa ne bi bil nujno vedno skladen s srednjeročnim programom dela. S tem bi se ob dejstvu omejenih virov ustvarjala napetost med zasledovanjem programa in izvajanjem ministrovih navodil in usmeritev. Prav takšne so tudi izkušnje s strateškim načrtovanjem na podlagi Zakona o meteorološki dejavnosti. Poleg tega je z načelom strokovnosti pristojni organ zavezan k zasledovanju razvoja stroke v okviru abstraktno izraženega namena in ciljev izvajanja službe (2. in 3. člen), ki dejansko pomenijo osnovna programska izhodišča izvajanja službe.

Podobno nejasen bi bil položaj (uporabniškega) sveta, katerega pristojnosti ob odsotnosti (srednjeročnih) načrtov ni mogoče identificirati. Tudi v zvezi s tem je treba omeniti, da ima minister že na podlagi Zakona o državni upravi možnost, da ustanovi strokovni svet, ki mu kot strokovno-posvetovalni organ pomaga obravnavati strokovna vprašanja z določenega področja. Tak strokovni svet lahko ministru med drugim predlaga tudi srednjeročno smer razvoja službe, ki ga minister uveljavi z navodili in usmeritvami na podlagi Zakona o državni upravi. Če pa je predlog k uzakonitvi sveta službe namenjen vzpostavitvi formalne možnosti za stik med izvajalcem službe in potencialnimi uporabniki njegovih storitev, je treba ugotoviti, da možnost stika vzpostavljajo zlasti 16., 17. in 19. člen zakona, na podlagi katerih je pretok informacij o potrebah vseh treh kategorij uporabnikov zagotovljen. Ne nazadnje je na podlagi izkušenj izvajanja določb Zakona o meteorološki dejavnosti, ki se nanašajo na Strokovni svet za vprašanja meteorološke dejavnosti mogoče trditi, da ni opravil svoje vloge. Razlogi ležijo v nezainteresiranosti njegovih članov oz. institucij, katerih predstavniki so bili, ter v raznorodnosti njihovih potreb.

Predloga, po katerem bi bilo opravljanje poklicev in dejavnosti na področju meteorologije, hidrologije, oceanografije in seizmologije odvisno od potrditve strokovne usposobljenosti, je nasproten splošni usmeritvi k deregulaciji poklicev in dejavnosti, kjer to zaradi varstva javnega interesa ni nujno potrebno. Za omejitve opravljanja tovrstnega poklica ali dejavnosti (izven državne službe) ni videti razumnega razloga. Z regulacijo (licenciranjem) oseb, ki želijo opravljati tovrsten poklic ali gospodarsko dejavnost, se ne bi varoval noben javni interes (npr. varstvo potrošnika, varnost ljudi in premoženja), saj vse pomembne informacije, ki so v službi

varstva javnega interesa, javnosti in drugim relevantnim naslovnikom zagotavlja prav pristojni organ. Slednjemu je izvajanje službe poverjeno s tem zakonom prav zaradi sistematičnega, trajnega in kakovostnega zagotavljanja uradnih informacij, ki so v splošnem javnem interesu.

Ne upošteva se predloga po določnejši opredelitvi vsebine in načina vodenja zbirke podatkov opazovanja. Ker gre za zbirko podatkov o fizikalnih ali kemijskih veličinah na podlagi meteorološkega, hidrološkega, oceanografskega in seizmološkega opazovanja, podrobnejša opredelitev zbirke teh podatkov ni potrebna. Ker gre za eno od nalog službe, ki se vse izvajajo skladno z načelom strokovnosti, je zakonska opredelitev (12. člen), da zbirko vzpostavi, vodi in vzdržuje pristojni organ, da se podatki v zbirki hranijo trajno, in opredelitev podatkov, ki to zbirko tvorijo, zadostna.

Posameznikovi pomisleki glede uveljavljanja pristojnosti izvajalca službe na račun lastninske pravice zasebno-pravnih oseb so neutemeljeni. Dolžnost trpeti dela, povezana z začasnim izvajanjem opazovanja (4. odstavek 10. člena), je uravnotežena z dolžnostjo vzpostavitve zemljišča v prejšnje stanje ter odškodninsko odgovornostjo izvajalca začasnega opazovanja. Ureditev se zgleduje po Zakonu o varstvu okolja in Zakonu o vodah. Dolžnost brezplačnega posredovanja izmerjenih podatkov (1. in 2. odstavek 11. člena) ne posega prekomerno v lastninska ali druga upravičenja lastnikov nepremičnin ali upravljavcev objektov, da te podatke uporabijo za namen, zaradi katerih jih zbirajo oziroma jih po področni zakonodaji morajo zbirati. Obenem lahko pomembno prispevajo h kakovosti izvajanja službe, kar je v korist tudi njim samim, seveda pa tudi splošnemu vedenju o okolju, saj gre za okoljske podatke. Podobno velja za podatke o poškodbah objektov. Gre namreč za podatke o učinkih potresa, ki so eden od ključnih seizmoloških parametrov.

V zvezi z nepotrebnostjo oceanografske službe se pojasnjuje, da je oceanografija znanstvena veda, ki proučuje naravne pojave v morskem okolju. Poleg tega, da se oceanografija kot veda ne omejuje na oceane, je vključitev oceanografske službe zlasti pomembno zaradi medsebojne povezanosti in prepletenosti vzrokov in posledic siceršnjih meteoroloških hidroloških in pojavov. Ne glede na to, da je slovensko morje majhno, ga zaznamuje njegova plitvost in posledična ranljivost, dejansko stanje pa kaže njegovo veliko obremenjenost. Oceanografska služba ni namenjena zgolj zagotavljanju varnosti pomorskega prometa, pač pa tudi preprečevanju ali zmanjševanju negativnih vplivov na morje (npr. v zvezi z dinamiko potencialnega onesnaženja, širjenja oljnih madežev). Ne nazadnje ima oceanografska služba tudi simboličen pomen za utrditev statusa Republike Slovenije kot pomorske države. Prav zaradi izvajanja oceanografskega dela službe namreč lahko npr. Uprava RS za pomorstvo izvaja svoje naloge učinkoviteje kot sicer.

8. Predstavniki predlagatelja, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:

- Irena Majcen, ministrica za okolje in prostor
- Lidija Stebernak, državna sekretarka na Ministrstvu za okolje in prostor
- mag. Joško Knez, generalni direktor Agencije RS za okolje

II. BESEDILO ČLENOV

ZAKON o državni meteorološki, hidrološki, oceanografski in seizmološki službi (ZDMHOSS)

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

(vsebina zakona)

Ta zakon opredeljuje in ureja državno meteorološko, hidrološko, oceanografsko in seizmološko službo (v nadaljnjem besedilu: služba), pogoje, ki omogočajo njeno izvajanje, pravice in obveznosti tretjih oseb v zvezi z njenim izvajanjem ter druge dejavnosti izvajalca službe.

2. člen

(namen službe)

Služba se izvaja v javnem interesu, da se stalno zagotavljajo splošno koristne informacije o naravnih pojavih ter stanju naravnih virov na področju meteorologije, hidrologije, oceanografije in seizmologije, informacije, ki koristijo izvajanju drugih državnih nalog ali nalog, ki se izvajajo v javnem interesu, ali splošno koristnih dejavnosti, zlasti varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami in odpravljanju njihovih posledic, obrambi, prostorskemu načrtovanju, graditvi objektov, varstvu kulturne dediščine, prometu, javnemu zdravju, kmetijski proizvodnji in gozdarstvu, oskrbi z energijo in drugim gospodarskim dejavnostim, ter podatki in informacije, potrebni zaradi varstva okolja in upravljanja voda.

3. člen

(cilji službe)

Cilji izvajanja službe so:

1. trajnost izvajanja opazovanja in sistematičnost zbiranja podatkov o meteoroloških, hidroloških, oceanografskih in seizmoloških pojavih,
2. večja varnost ljudi in premoženja, večja učinkovitost izvajanja upravnih in drugih nalog države ter koristnost za izvajanje splošno koristnih in gospodarskih dejavnosti,
3. razvoj na področju meteorološke, hidrološke, oceanografske in seizmološke stroke,
4. izpolnjevanje mednarodnih obveznosti in drugo mednarodno sodelovanje.

4. člen

(opredelitev izrazov)

V tem zakonu uporabljeni izraz opazovanje pomeni pridobivanje podatkov o veličinah, ki opredeljujejo ali pogojujejo pojave in procese v ozračju (meteorološko opazovanje), na podzemnih in površinskih vodah (hidrološko opazovanje), vključno z morjem (oceanografsko opazovanje), ali v litosferi (seizmološko opazovanje).

II. NALOGE SLUŽBE

5. člen

(naloge službe in pristojnost)

(1) Naloge službe so:

1. načrtovanje, vzpostavitev, upravljanje, vzdrževanje in razvoj infrastrukture službe,

2. izvajanje opazovanja in pridobivanje drugih podatkov, njihova obdelava, hramba in zagotavljanje njihove kakovosti,
3. priprava analiz in ocen naravnih pojavov ali stanja naravnih virov s področja meteorologije, hidrologije, oceanografije in seizmologije ter napovedi naravnih pojavov s področja meteorologije, hidrologije in oceanografije,
4. obveščanje javnosti in opozarjanje,
5. zagotavljanje analiz, ocen in napovedi za potrebe nalog države,
6. izpolnjevanje obveznosti iz mednarodnih pogodb in drugo mednarodno sodelovanje ter
7. raziskovanje naravnih pojavov ter razvoj merilnih, analitskih in prognostičnih tehnik in metod.

(2) Naloga službe je tudi izvajanje službe letalske meteorologije v skladu s predpisi, ki urejajo letalstvo in zagotavljanje navigacijskih služb zračnega prometa.

(3) Naloge službe se izvajajo v skladu z mednarodnimi standardi in pravili ter pravili stroke (načelo strokovnosti).

(4) Naloge službe izvaja organ v sestavi ministrstva, pristojnega za varstvo okolja (v nadaljnjem besedilu: pristojni organ).

(5) Pristojni organ zagotovi, da se naloge službe iz 2. do 5. točke prvega odstavka ter naloge iz drugega odstavka tega člena izvajajo neprekinjeno.

(6) Pristojni organ ima vzpostavljen sistem vodenja kakovosti v skladu z veljavnimi slovenskimi standardi, ki urejajo sistem vodenja kakovosti.

6. člen

(posebni pogoji dela)

(1) Javnemu uslužbencu oziroma javni uslužbenki (v nadaljnjem besedilu: javni uslužbenec) pristojnega organa se lahko odredi pripravljenost za delo:

- če je treba zagotoviti neprekinjeno izvajanje nalog iz 2. do 5. točke prvega odstavka prejšnjega člena, pa to z razporeditvijo delovnega časa ni mogoče,
- v primerih povečane verjetnosti nastanka razmer iz 15. člena tega zakona,
- v primerih naravnih in drugih nesreč ali neposredne nevarnosti za njihov nastanek ter v času od njihovega nastanka do vzpostavitve osnovnih pogojev za življenje ter
- v drugih primerih, ko je zaradi spremembe varnostnih razmer ogroženo življenje ljudi, premoženje, živali, kulturna dediščina oziroma okolje v večjem obsegu.

(2) Pripravljenost za delo pomeni dosegljivost javnega uslužbenca po telefonu ali s pomočjo drugih sredstev tako, da je zaradi potrebe po delu izven njegovega delovnega časa zagotovljena možnost prihoda na delovno mesto v eni uri od poziva. Čas pripravljenosti za delo se ne všteva v število ur tedenske oziroma mesečne delovne obveznosti. Če mora javni uslužbenec v času pripravljenosti za delo dejansko delati, se te ure vštevajo v število ur tedenske oziroma mesečne delovne obveznosti oziroma kot delo, opravljeno preko polnega delovnega časa, za katerega veljajo omejitve iz tretjega odstavka tega člena. Druge organizacijske in tehnične vidike izvajanja pripravljenosti za delo z internim aktom določi predstojnik pristojnega organa.

(3) Če je zaradi naravnih razmer treba zagotoviti izvajanje nalog službe, ki jih ni mogoče odložiti, se lahko v primerih iz prvega odstavka tega člena javnim uslužbencem odredi tudi delo preko polnega delovnega časa. Nadurno delo lahko traja do štiri ure dnevno, 8 ur tedensko, 20 ur mesečno in do 170 ur letno, pri čemer se omejitve ugotavlja kot povprečje šestih mesecev.

(4) Pripravljenost za delo iz prvega in drugega odstavka tega člena in delo preko polnega delovnega časa iz tretjega odstavka tega člena se odredita pisno. Če zaradi nujnosti opravljanja nalog to ni mogoče, se odredita ustno. V tem primeru se pisna odreditev vroči javnemu uslužbencu do konca naslednjega tedna, ko sta bila delo oziroma pripravljenost za delo odrejena.

7. člen

(infrastruktura službe)

(1) Infrastruktura službe so objekti in naprave, s katerimi se izvajajo opazovanje ter prenos in obdelava podatkov, potrebnih za izvajanje službe (v nadaljnjem besedilu: infrastruktura službe). Infrastrukturo službe tvorijo referenčne in druge merilne postaje, objekti in naprave za sprejemanje podatkov na podlagi mednarodnih izmenjav podatkov ter naprave in tehnološki sistemi, namenjeni obdelavi podatkov, potrebnih za izvajanje službe.

(2) Infrastruktura službe je gospodarska javna infrastruktura državnega pomena v upravljanju pristojnega organa.

(3) Merilne postaje so celovite tehnološke enote, ki jih tvorijo naprave za izvajanje opazovanja in naprave za pošiljanje opazovanih podatkov, skupaj z ureditvami in objekti, v ali na katerih so te naprave nameščene.

(4) Ne glede na prejšnji odstavek ureditve ali objekti, v ali na katerih so nameščene naprave za izvajanje opazovanja ali pošiljanje podatkov, niso sestavni del merilnih postaj, če so prednostno namenjeni drugi rabi.

(5) Referenčne merilne postaje so merilne postaje, ki zaradi odsotnosti neposrednih antropogenih motenj meritev omogočajo trajnost merjenja in dolgoletne podatkovne nize. Referenčne merilne postaje določi vlada, pri čemer upošteva naslednja merila:

- a) lokacija posamezne merilne postaje zagotavlja regionalno reprezentativnost rezultatov opazovanja, opazovanje vodonosnika, ki se razteza prek državne meje, ali vključenost v poročanja po mednarodnih obveznostih,
- b) zemljišče, na katerem je zgrajena merilna postaja, je v lasti države ali v lasti druge osebe, na katerem druga stvarna pravica državo upravičuje do izvajanja opazovanja v obdobju, ki je daljše od 20 let,
- c) s prostorskimi akti na območjih iz tretjega odstavka 9. člena tega zakona, ni predvidena izvedba prostorskih ureditev, ki bi po izvedbi povzročale trajne motnje merjenja.

(6) Merilne postaje, ki niso referenčne merilne postaje, so druge merilne postaje.

(7) Vzpostavitev in obratovanje infrastrukture službe je v javno korist. Gradnja ali namestitvev infrastrukture službe je mogoča na zemljiščih v lasti države ali na tujih zemljiščih na podlagi druge stvarne pravice, ki državo upravičuje do izvajanja opazovanja, vzpostavitev drugih merilnih postaj pa je v skladu s predpisi, ki urejajo graditev, mogoča tudi na tujem zemljišču na podlagi pogodbe z lastnikom zemljišča.

8. člen

(register infrastrukture službe)

(1) Pristojni organ vodi register infrastrukture službe (v nadaljnjem besedilu: register), ki vsebuje naslednje podatke:

1. vrsto objekta ali naprave iz prvega odstavka prejšnjega člena (referenčna merilna postaja, druga merilna postaja, objekt ali naprava za sprejemanje podatkov na podlagi mednarodnih izmenjav podatkov, naprava ali tehnološki sistem, namenjen obdelavi podatkov, potrebnih za izvajanje službe),
2. podatke o lokaciji objekta ali naprave iz prvega odstavka prejšnjega člena (na primer koordinate, določene v državnem koordinatnem sistemu),
3. v primeru merilnih postaj tudi podatek o vrsti merilne postaje (merilna postaja za izvajanje meteorološkega opazovanja, merilna postaja za izvajanje hidrološkega opazovanja na tekočih površinskih vodah, merilna postaja za izvajanje hidrološkega opazovanja na stoječih površinskih vodah, merilna postaja za izvajanje hidrološkega opazovanja na podzemnih vodah, merilna postaja za izvajanje oceanografskega opazovanja, merilna postaja za izvajanje seizmološkega opazovanja),
4. v primeru referenčnih merilnih postaj tudi podatek o lokaciji in velikosti varovalnega območja iz tretjega odstavka 9. člena tega zakona.

(2) Podatki iz 1. do 3. točke prejšnjega odstavka se iz registra pošljejo v evidenco infrastrukturnih omrežij in objektov v skladu s predpisom, ki ureja vpis v to evidenco.

(3) Objekti in naprave iz prvega odstavka prejšnjega člena pridobijo status infrastrukture službe z vpisom v register iz prvega odstavka tega člena. Pristojni organ vpis izvede najkasneje v dveh mesecih po končani namestitvi ali graditvi oziroma po pridobljenem uporabnem dovoljenju, kadar je to zahtevano po predpisih, ki urejajo graditev.

(4) Objekt ali napravo iz prvega odstavka prejšnjega člena, ki je postal trajno nepotreben za izvajanje službe, pristojni organ odstrani, nato pa izbriše iz registra. Z izbrisom iz registra objektu ali napravi preneha status infrastrukture službe.

9. člen

(varstvo infrastrukture službe)

(1) Infrastruktura službe ni v pravnem prometu. Na njej ni mogoče pridobiti lastninske pravice s priposestvom ali nanjo poseči z izvršbo.

(2) Zaradi zagotavljanja trajnega nemotenega in kakovostnega delovanja referenčnih merilnih postaj sta raba prostora in posebna raba vode v varovalnem območju referenčnih merilnih postaj iz tretjega odstavka tega člena omejeni v skladu s tretjim do osmim odstavkom tega člena.

(3) Varovalno območje se pri referenčnih merilnih postajah:

- za izvajanje meteorološkega opazovanja razteza v oddaljenosti 50 metrov od meje merilne postaje,
- za izvajanje oceanografskega opazovanja razteza v oddaljenosti 50 metrov od meje merilne postaje,
- za izvajanje seizmološkega opazovanja razteza v oddaljenosti 100 metrov od meje merilne postaje,
- za izvajanje hidrološkega opazovanja na podzemnih vodah razteza v oddaljenosti 50 metrov od meje merilne postaje,
- za izvajanje hidrološkega opazovanja na stoječih površinskih vodah razteza po vodnem zemljišču v oddaljenosti 30 metrov od mesta merilne postaje,
- za izvajanje hidrološkega opazovanja na tekočih površinskih vodah razteza po vodnem zemljišču v oddaljenosti desetkratnika širine vodnega zemljišča na mestu merilne postaje, merjeno po osi vodotoka, vendar ne več kot 250 metrov od mesta merilne postaje.

(4) Pristojni organ v skladu s predpisi, ki urejajo urejanje prostora, kot nosilec urejanja prostora pripravi smernice, s katerimi na varovalnem območju referenčnih merilnih postaj natančneje opredeli omejitve rabe prostora in posebne rabe vode iz drugega odstavka tega člena.

(5) Če se s postopki prostorskega načrtovanja na varovalnem območju referenčnih merilnih postaj načrtujejo prostorske ureditve, pristojni organ v postopku priprave prostorskega akta v skladu s predpisi, ki urejajo urejanje prostora, kot nosilec urejanja prostora sodeluje z mnenjem. V mnenju se opredeli do skladnosti predvidenih prostorskih ureditev s smernicami iz prejšnjega odstavka ter do vplivov načrtovane prostorske ureditve na trajnost opazovanja in kakovost meritev na referenčni merilni postaji.

(6) Vzdrževalna dela v javno korist je treba načrtovati tako, da ne povzročijo trajnih motenj merjenja ali kakovostnega delovanja referenčnih merilnih postaj ali spremembo lastnosti iz petega odstavka 7. člena tega zakona. Če vzdrževalnih del v javno korist ni mogoče izvesti na način iz prejšnjega stavka ali le z nesorazmernimi stroški, mora investitor vzdrževalnih del v javno korist pristojnemu organu povrniti stroške prilagoditve ali premestitve merilne postaje.

(7) Na varovalnem območju referenčne merilne postaje za izvajanje hidrološkega opazovanja površinskih voda oziroma hidrološkega opazovanja podzemnih voda je prepovedana posebna raba površinske oziroma podzemne vode, ki spreminja vodni režim tako, da trajno onemogoča kakovost, celovitost in reprezentativnost meritev hidroloških parametrov površinske oziroma podzemne vode, ki se merijo na posamezni referenčni merilni postaji.

(8) Ne glede na prejšnji odstavek sme pristojni organ podeliti vodno pravico, če vlagatelj vloge za pridobitev vodnega dovoljenja oziroma kandidat za pridobitev koncesije predloži izjavo v obliki notarskega zapisa, da bo pristojnemu organu povrnil stroške prilagoditve referenčne merilne postaje ali, če prilagoditev ne bi bila zadostna, stroške vzpostavitve nove referenčne merilne postaje in odstranitve obstoječe referenčne merilne postaje.

10. člen

(izvajanje opazovanja)

- (1) Podatke, potrebne za izvajanje službe, pristojni organ pridobiva z meteorološkim, hidrološkim, oceanografskim in seizmološkim opazovanjem. Izvaja se opazovanje najmanj tistih veličin, ki so potrebne za analize, ocene in napovedi iz drugega odstavka 13. člena tega zakona.
- (2) Opazovanje se izvaja z meritvami z infrastrukturo službe in s posebnimi oblikami merjenja ali opazovanja (vizualno opazovanje meteoroloških pojavov in fenološkega razvoja rastlin, radiosondažne meritve in podobno).
- (3) Pristojni organ zagotavlja kakovost opazovanj z uporabo postopkov in metod dela, ki so skladni z mednarodnimi standardi in pravili ter pravili stroke. Preskusne in umerjevalne metode lahko akreditira pri nacionalni akreditacijski službi v skladu z veljavnim slovenskim standardom, ki ureja splošne zahteve za usposobljenost preskuševalnih in kalibracijskih laboratorijev.
- (4) Lastnik oziroma lastnica (v nadaljnjem besedilu: lastnik) ali drug posestnik oziroma posestnica zemljišča (v nadaljnjem besedilu: posestnik) zemljišča mora zaradi izvajanja začasnega opazovanja dopustiti dostop na zemljišče, postavitve in obratovanje začasnih objektov ali merilnih naprav, izkopna ali vrtalna dela, poskusna črpanja in druga za izvedbo opazovanja potrebna dela. Izvajalec opazovanja mora pri izvajanju del iz prejšnjega stavka čim manj vplivati na rabo in stanje zemljišča, po opravljenih delih pa vzpostaviti prejšnje stanje zemljišča.
- (5) Lastnik ali drug posestnik zemljišča iz prejšnjega odstavka je upravičen do odškodnine za škodo, ki mu je nastala zaradi del iz prejšnjega odstavka.
- (6) Podatke, potrebne za izvajanje službe, pristojni organ pridobiva tudi prek izmenjav podatkov v skladu z mednarodnimi pogodbami ali na podlagi drugega mednarodnega sodelovanja.

11. člen

(drugi viri podatkov za izvajanje službe)

- (1) Če so lastniki ali upravljavci objektov ali naprav v skladu s predpisi, ki urejajo njihovo obratovanje, dolžni izvajati opazovanje oziroma monitoring meteoroloških, hidroloških, oceanografskih ali seizmoloških pojavov, podatke opazovanja brezplačno in sproti pošiljajo pristojnemu organu.
- (2) Pravne osebe, državni organi ali organi lokalne skupnosti, ki imajo na ozemlju Republike Slovenije nameščene naprave, s katerimi izvajajo seizmološko opazovanje, pristojnemu organu brezplačno pošiljajo izmerjene podatke in podatke o lokaciji, načinu, namenu ter trajanju opazovanja ne glede na to, ali jih k izvajanju opazovanja oziroma monitoringa seizmoloških pojavov zavezujejo predpisi.
- (3) Oseba iz prvega ali drugega odstavka tega člena in pristojni organ skleneta dogovor o pošiljanju podatkov opazovanj, v katerem določita vrste podatkov ter njihovo obliko in način pošiljanja. Če ta dogovor ni sklenjen, se šteje, da oseba iz prvega ali drugega odstavka tega člena svojo obveznost izpolni, če pristojnemu organu omogoči sproti dostop do vseh podatkov, ki jih pridobiva z opazovanjem, prek javnih komunikacijskih omrežij in v strojno berljivi obliki.
- (4) Pristojni organ osebam iz prvega in drugega odstavka tega člena na njihovo zahtevo ali na svojo pobudo izdaja priporočila o lokaciji, namestitvi in vzdrževanju objektov in naprav za izvajanje opazovanja.
- (5) Za izdelavo analiz, ocen in napovedi iz 13. člena tega zakona lahko pristojni organ uporabi tudi:
  - podatke obratovalnih monitoringov, ki jih v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo okolja, zagotavljajo povzročitelji obremenitve okolja,
  - podatke o odvzetih količinah vode in podatke o vplivu posebne rabe vode ali objekta in naprav na vodni režim, ki jih v skladu s predpisi, ki urejajo vode, zagotavljajo imetniki vodnih pravic, ter

- druge dostopne podatke, ki se zbirajo o posameznih pojavih, povezanih z vremenom, podnebjem, celinskimi vodami, morjem in potresi.

(6) Zaradi ocene stopnje potresnih učinkov je pristojni organ upravičen v primeru potresa z intenziteto V. ali višje stopnje po evropski potresni lestvici (EMS-98) od lastnikov objektov brezplačno zbirati podatke o poškodbah na teh objektih.

(7) Zaradi ločevanja naravnih potresov od umetno povzročenih izvajalci večjih razstreljevanj na ozemlju Republike Slovenije pošiljajo pristojnemu organu podatke o kraju, času, vrsti in namenu razstreljevanja ter količini uporabljenega razstreliva.

12. člen

(hramba podatkov opazovanja ter obveznost navedbe vira)

(1) Pristojni organ vzpostavi, vodi in vzdržuje zbirko podatkov meteorološkega, hidrološkega, oceanografskega in seizmološkega opazovanja (v nadaljnjem besedilu: zbirka podatkov opazovanja).

(2) Zbirka podatkov opazovanja vsebuje podatke opazovanja iz prvega odstavka 10. člena tega zakona ter podatke iz prvega, drugega, šestega in sedmega odstavka prejšnjega člena.

(3) Podatki v zbirki podatkov opazovanja se hranijo trajno.

(4) Oseba, ki pridobi podatke iz zbirke podatkov opazovanja in jih objavi, mora ob objavi navesti vir podatkov. Enako mora storiti oseba, ki pridobljene podatke iz prejšnjega stavka pred objavo obdela.

13. člen

(analize, ocene in napovedi)

(1) Pristojni organ pripravlja analize in ocene naravnih pojavov ali stanja naravnih virov s področja meteorologije, hidrologije, oceanografije in seizmologije ter napovedi s področja meteorologije, hidrologije in oceanografije. Analize, ocene in napovedi pripravlja s strokovnim znanjem in presojo na podlagi podatkov iz 10. in 11. člena tega zakona in drugih podatkovnih virov. Analize in ocene se pripravljajo zaradi proučevanja meteoroloških, hidroloških, oceanografskih in seizmoloških pojavov in stanja naravnih virov, napovedi pa za napovedovanje meteoroloških, hidroloških in oceanografskih razmer ter neugodnih ali škodljivih pojavov ali procesov zaradi njih.

(2) Pristojni organ pripravlja naslednje analize, ocene in napovedi, ki so potrebne za obveščanje javnosti iz 14. člena tega zakona, opozarjanje iz 15. člena tega zakona ter za izvedbo nalog iz 16. in 17. člena tega zakona:

1. analize in napovedi vremena, vključno z napovedmi neugodnih ali nevarnih vremenskih razmer,
2. biometeorološke, agrometeorološke in fenološke analize ter napovedi,
3. analize podnebja in napovedi podnebnih sprememb,
4. analize in napovedi neugodnih ali škodljivih ekoloških razmer, povezanih z meteorološkimi, hidrološkimi, oceanografskimi in seizmološkimi pojavi,
5. analiza snežnih razmer in napoved možnosti nastanka snežnih plazov,
6. analize in napovedi valovanja, tokovanja in plimovanja morja, vključno z napovedmi neugodnih ali nevarnih razmer na morju,
7. analize in napovedi hidroloških razmer, vključno z napovedmi neugodnih ali nevarnih hidroloških razmer,
8. analize in napovedi vodne bilance,
9. ocene in napovedi količinskega stanja voda in ocene razpoložljivih vodnih virov,
10. analize hidroloških značilnosti vodnih območij in vodnih teles ter napovedi hidroloških sprememb na vseh elementih hidrološkega cikla,
11. analiza potresnih in drugih dinamičnih pojavov v litosferi,
12. izdelava ocene potresne nevarnosti ter drugih strokovnih podlag in ocen potresnih veličin.

(3) Pristojni organ ocenjuje verjetnost nastanka nevarnih vremenskih in hidroloških razmer ali nevarnih razmer na morju, verjetnost nastanka snežnih plazov ter z njimi povezano ogroženost človeških življenj, zdravja in premoženja.

(4) Analize, ocene in napovedi iz tega člena, ki jih pristojni organ objavi, so uradne.

14. člen

(obveščanje javnosti)

(1) Pristojni organ obvešča javnost z objavljanjem:

1. informacij o trenutnih vremenskih in hidroloških razmerah in razmerah na morju,
2. obvestil o trenutnih nevarnih vremenskih ali hidroloških razmerah ali nevarnih razmerah na morju,
3. splošnih meteoroloških, hidroloških in oceanografskih napovedi,
4. posebnih meteoroloških, hidroloških in oceanografskih napovedi, namenjenih splošni javnosti (za gorski svet, letalstvo, obmorski svet in podobno),
5. informacij o snežnih razmerah,
6. informacij o podnebnih razmerah in napovedi podnebnih razmer,
7. splošnih obvestil o potresni dejavnosti in potresni nevarnosti,
8. obvestil o potresih in njihovih učinkih na ozemlju Republike Slovenije,
9. drugih analiz, ocen in napovedi iz prejšnjega člena.

(2) Obveščanje javnosti iz prejšnjega odstavka poteka zlasti z objavljanjem na spletni strani pristojnega organa, lahko pa tudi z drugimi oblikami obveščanja. Informacije iz prejšnjega odstavka, ki jih objavi pristojni organ, so uradne.

(3) Kdor objavi ali povzame sporočilo z vsebino iz prvega odstavka tega člena, mora objavo opremiti z navedbo vira. Če objavi informacijo, ki jo je izdal pristojni organ, jo mora opremiti tudi z navedbo, da gre za uradno informacijo.

15. člen

(opozarjanje)

(1) Če pristojni organ na podlagi trenutnih vremenskih, hidroloških ali razmer na morju in ocene iz tretjega odstavka 13. člena tega zakona ugotovi, da obstaja velika verjetnost nastanka izrednih ali nevarnih vremenskih in hidroloških razmer ali razmer na morju ali verjetnost nastanka snežnih plazov, zaradi katerih so lahko ogrožena človeška življenja, njihovo zdravje in premoženje, izda in objavi opozorilo.

(2) Pristojni organ v opozorilu iz prejšnjega odstavka opredeli vzrok ogrožanja in po možnosti tudi območje, na katerem lahko nastanejo škodljive posledice, da bi se preprečile ali zmanjšale škodljive posledice, pa tudi splošna priporočila za ravnanje. Sporočilo s to vsebino opremi z besedilom »Opozorilo«.

(3) Oseba, ki povzame ali objavi opozorilo iz prvega odstavka tega člena, mora navesti, da gre za opozorilo pristojnega organa, in čas, ko ga je izdal pristojni organ.

(4) Na območju Republike Slovenije je prepovedano razširjati informacije z vsebino iz prvega odstavka tega člena, če njihov vir ni pristojni organ.

(5) Ne glede na prejšnji odstavek lahko osebe iz prvega odstavka 11. člena tega zakona v skladu s predpisi iz prvega odstavka 11. člena tega zakona objavljajo informacije, v katerih opozarjajo na zmanjšano varnost uporabe objektov, ki jih upravljajo, če je ta posledica verjetnega nastanka nevarnih ali neugodnih vremenskih, hidroloških razmer ali razmer na morju.

16. člen

(zagotavljanje posebnih analiz, ocen in napovedi in drugih storitev za potrebe zaščite in reševanja, obrambe ter iskanja in reševanja na morju)

(1) Služba je v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, del sistema opazovanja, obveščanja in alarmiranja. Za potrebe obveščanja, alarmiranja in aktiviranja sil za zaščito, reševanje in pomoč ter učinkovitega in varnega opravljanja njihovih

nalog zagotavlja pristojni organ državnim organom, pristojnim za zaščito in reševanje, podatke opazovanja, posebne analize, ocene in napovedi ter druge storitve s področja službe. Vsebina, obseg in način pošiljanja podatkov opazovanja, ocen, analiz in napovedi ter s tem povezane storitve se določijo s sporazumom med organom, pristojnim za zaščito in reševanje, in pristojnim organom, če s predpisi, ki urejajo varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, ni določeno drugače.

(2) Za potrebe obrambe države zagotavlja pristojni organ Slovenski vojski podatke opazovanja, posebne analize, ocene in napovedi ter druge storitve s področja službe. Minister, pristojen za obrambo, in minister, pristojen za varstvo okolja, s sporazumom določita način sodelovanja med pristojnim organom in Slovensko vojsko ter vsebino, obseg in način pošiljanja podatkov opazovanja, ocen, analiz in napovedi ter s tem povezanih storitev.

(3) Za potrebe iskanja in reševanja na morju ter drugih nalog za izvajanje pristojnosti na morju zagotavlja pristojni organ državnim organom, pristojnim za pomorstvo, podatke opazovanja, posebne analize, ocene in napovedi ter druge storitve s področja službe. Vsebina, obseg in način pošiljanja podatkov opazovanja, ocen, analiz in napovedi ter z njimi povezanih storitev se določijo s sporazumom med organom, pristojnim za pomorstvo, in pristojnim organom.

17. člen

(zagotavljanje posebnih analiz, ocen in napovedi in drugih storitev za potrebe drugih državnih organov)

(1) Pristojni organ zagotavlja podatke opazovanja, posebne analize, ocene in napovedi ter s tem povezane storitve s področja službe tudi drugim državnim organom, če jih ti potrebujejo za izvedbo z zakonom predpisanih nalog s svojega delovnega področja, zlasti za potrebe upravljanja voda, varstva okolja in ohranjanja narave, varstva kulturne dediščine, za potrebe javnega zdravja, prostorskega načrtovanja, za upravne in druge naloge s področja graditve, prometa, energetike, kmetijstva in gozdarstva ter drugih gospodarskih dejavnosti.

(2) Vsebino, obseg in način pošiljanja podatkov opazovanja, ocen, analiz, napovedi, s tem povezane storitve ter druga vprašanja sodelovanja s posebnim sporazumom določita pristojni organ in organ, ki te informacije in storitve potrebuje, v soglasju z ministrom, pristojnim za varstvo okolja.

18. člen

(raziskave in razvoj ter mednarodno sodelovanje)

(1) Pristojni organ izvaja ali vodi raziskave meteoroloških, hidroloških, oceanografskih in seizmoloških pojavov ter razvija merilne, analitske in prognostične tehnike in metode.

(2) Za izvajanje naloge iz prejšnjega odstavka se lahko pristojni organ povezuje z domačimi ali tujimi raziskovalnimi organizacijami in izobraževalnimi institucijami, nevladnimi organizacijami, izvajalci enakovrstnih služb v drugih državah in gospodarskimi družbami.

(3) Poleg mednarodnega sodelovanja iz prejšnjega odstavka pristojni organ skrbi tudi za izpolnjevanje obveznosti iz mednarodnih pogodb s področja meteorološkega, hidrološkega, oceanografskega in seizmološkega opazovanja, napovedovanja, obveščanja in drugih izmenjav podatkov.

III. LASTNA DEJAVNOST

19. člen

(izvajanje storitev za druge osebe)

(1) Pristojni organ lahko izvaja storitve z dodano vrednostjo za osebe, ki niso osebe iz 16. ali 17. člena tega zakona v okviru lastne dejavnosti in v skladu s predpisi, ki urejajo javne finance.

(2) Storitve iz prejšnjega odstavka so zagotavljanje posebnih analiz, ocen in napovedi s področja službe, izdelanih ali prilagojenih za potrebe osebe, ki ni oseba iz 16. ali 17. člena tega zakona, in s tem povezane storitve.

(3) Pristojnemu organu, ki v postopku javnega naročanja sodeluje kot kandidat ali ponudnik, naročnik spregleda nepredložitev finančnih zavarovanj.

(4) Med storitve lastne dejavnosti spada tudi zagotavljanje omrežnih storitev, ki se izvajajo v skladu z zakonom, ki ureja infrastrukturo prostorskih informacij.

IV. INŠPEKCIJSKI NADZOR

20. člen

(inšpekcijski nadzor)

Nadzor nad izvajanjem tega zakona opravlja inšpekcija, pristojna za okolje.

V. KAZENSKE DOLOČBE

21. člen

(prekrški)

(1) Z globo od 200 do 3.000 eurov se za prekršek kaznuje pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, če:

1. pristojnemu organu v skladu z dogovorom o pošiljanju podatkov opazovanj iz tretjega odstavka 11. člena tega zakona ne pošilja podatkov iz prvega ali drugega odstavka 11. člena tega zakona ali če v strojno berljivi obliki ne omogoči sprotnega elektronskega dostopa do vseh podatkov opazovanja,
2. pristojnemu organu ne pošilja podatkov iz sedmega odstavka 11. člena tega zakona,
3. pri objavi podatkov iz zbirke podatkov opazovanja ne navede njihovega vira (četrti odstavek 12. člena tega zakona),
4. pri objavi informacije iz prvega odstavka 14. člena tega zakona ne objavi vira in navedbe, da gre za uradno informacijo (tretji odstavek 14. člena tega zakona),
5. če objavi ali povzame opozorilo pristojnega organa iz prvega odstavka 15. člena tega zakona brez navedbe, da gre za opozorilo pristojnega organa, ali brez navedbe časa, ko ga je pristojni organ izdal (tretji odstavek 15. člena tega zakona),
6. na območju Republike Slovenije razširja informacije z vsebino iz prvega odstavka 15. člena tega zakona, katere vir ni pristojni organ (četrti odstavek 15. člena tega zakona).

(2) Z globo od 50 do 500 eurov se za prekršek iz prejšnjega odstavka kaznuje odgovorna oseba pravne osebe ali odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika oziroma posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost ter odgovorna oseba v državnem organu ali v samoupravni lokalni skupnosti.

(3) Z globo od 50 do 250 eurov se za prekršek iz prvega odstavka tega člena kaznuje posameznik.

22. člen

(višina globe v hitrem prekrškovnem postopku)

Za prekrške iz tega zakona se sme v hitrem postopku izreči globa tudi v znesku, ki je višji od najnižje predpisane globe, določene s tem zakonom.

VI. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

23. člen

(obstoječa infrastruktura službe, register, zbirka in uskladitev izvajanja lastne dejavnosti)

(1) Obstoječi objekti in naprave iz prvega odstavka 7. člena tega zakona pridobijo status infrastrukture službe z uveljavitvijo tega zakona.

(2) Pristojni organ v šestih mesecih po uveljavitvi tega zakona vzpostavi register iz prvega odstavka 8. člena tega zakona in vanj vpiše podatke o obstoječih objektih in napravah iz prvega odstavka 7. člena tega zakona. Podatke iz drugega odstavka 8. člena pristojni organ najpozneje v enem letu po uveljavitvi tega zakona pošlje organu, pristojnemu za vodenje evidence infrastrukturnih omrežij in objektov.

(3) Pristojni organ v šestih mesecih po uveljavitvi tega zakona vzpostavi zbirko podatkov opazovanja iz prvega odstavka 12. člena tega zakona, v katero vključi tudi podatke preteklih opazovanj, ki jih ima v trenutku vzpostavitve zbirke.

(4) Pristojni organ v enem letu po uveljavitvi tega zakona izvajanje storitev iz prvega odstavka 19. člena tega zakona uskladi s predpisi, ki urejajo javne finance.

24. člen

(izvršilni predpis)

Vlada v enem letu po uveljavitvi tega zakona izda predpis iz petega odstavka 7. člena tega zakona.

25. člen

(prenehanje veljavnosti, prenehanje uporabe in podaljšanje uporabe)

(1) Z dnem uveljavitve tega zakona prenehajo veljati:

- Zakon o meteorološki dejavnosti (Uradni list RS, št. 49/06),
- Pravilnik o vrsti podatkov, ki se štejejo za državno meteorološko informacijo (Uradni list RS, št. 32/11),
- Pravilnik o načinu sporočanja informacij, ki sestavljajo zbirke podatkov izvajalca državne meteorološke službe (Uradni list RS, št. 32/11) in
- Sklep o določitvi cen izdelkov in storitev, ki niso državna meteorološka informacija (Uradni list RS, št. 35/14).

(2) Z dnem uveljavitve tega zakona se preneha uporabljati Pravilnik o delu in instrumentalni opremi meteoroloških postaj in drugih služb za meteorološko pomoč v letalstvu na letališčih, ki so odprta za javni zračni promet (Uradni list SFRJ, št. 45/67, Uradni list RS, št. 18/01 – ZLet in 49/06 – ZMetD).

(3) Ne glede na prvi odstavek tega člena se tretji in četrti odstavek 30. člena Zakona o meteorološki dejavnosti (Uradni list RS, št. 49/06) ter Sklep o določitvi cen izdelkov in storitev, ki niso državna meteorološka informacija (Uradni list RS, št. 35/14) uporabljajo do uskladitve iz četrtega odstavka 23. člena tega zakona.

26. člen

(uskladitev drugih zakonov s tem zakonom)

(1) Do uskladitve Zakona o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 39/06 – uradno prečiščeno besedilo, 49/06 – ZMetD, 66/06 – odl. US, 33/07 – ZPNačrt, 57/08 – ZFO-1A, 70/08, 108/09, 108/09 – ZPNačrt-A, 48/12, 57/12, 92/13, 56/15, 102/15 in 30/16) s tem zakonom se šteje, da je monitoring hidroloških, oceanografskih in seizmoloških pojavov v celoti urejen s tem zakonom.

(2) Do uskladitve Zakona o vodah (Uradni list RS, št. 67/02, 2/04 – ZZdrI-A, 41/04 – ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14 in 56/15) s tem zakonom se šteje, da merilne postaje za izvajanje hidrološkega in oceanografskega opazovanja po tem zakonu niso vodna infrastruktura.

27. člen

(začetek veljavnosti)

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu

Uvodni člen opisuje vsebino zakona. Državno meteorološko, hidrološko, oceanografsko in seizmološko službo za nadaljnje besedilo imenuje služba.

K 2. členu

V 2. členu je naveden namen izvajanja službe. Pojem službe se nanaša na skupek upravnih nalog in ne na organizacijsko strukturo.

Iz namena izvajanja službe, kakor je naveden v tem členu, izhaja, da gre za naloge, ki so v splošno družbeno korist, zaradi česar zakon njihovo izvajanje označuje z javnim interesom. Osnovni namen službe je neprekinjeno zagotavljanje splošno koristnih informacij na področju meteorologije, hidrologije, oceanografije in seizmologije. Zlasti med prvimi tremi področji obstaja medsebojna soodvisnost naravnih pojavov in stanj, s področjem seizmologije pa jih povezujejo isti cilji in podoben način dela, v izjemnih primerih pa tudi medsebojna povezanost in odvisnost drugih državnih organov od podatkov seizmološkega dela in drugih treh delov službe (npr. ukrepanje sil zaščite in reševanja po potresu je pri številnih dejavnostih odvisno od meteoroloških razmer). Koristnost nalog, ki naj jih služba zagotavlja, je prepoznana na raznovrstnih področjih življenja skupnosti: varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, obramba, upravljanje voda, prostorsko načrtovanje, poplavna varnost, graditev objektov, varstvo kulturne dediščine, varnost prometa (zlasti letalskega in pomorskega), telekomunikacije, zdravstvo, kmetijska proizvodnja in gozdarstvo, oskrba z energijo in druge gospodarske dejavnosti (npr. turizem).

Služba je na presečišču več državnih nalog ali nalog, ki se izvajajo v javnem interesu. Najpomembnejše je zagotavljanje splošno koristnih informacij, ki so po ekonomskih zakonitostih javna dobrina, v sodobnosti pa je njihovo zagotavljanje prepoznano kot nuja, ki jo poudarjajo tudi mednarodne organizacije, katerih članica je Republika Slovenija. Posebna koristnost podatkov se izkazuje v razmerju do drugih nalog države, zlasti varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami (zaščita in reševanje), varnosti pomorskega prometa in obrambnih nalog. Tretje področje so vse tiste naloge, na katerih država izvaja regulatorno, usmerjevalno ali spodbujevalno funkcijo: raba prostora in graditev, kmetijstvo in gozdarstvo, promet, oskrba z energijo ipd.

Celotne koristnosti službe ni mogoče vnaprej predvideti, obstaja le gotovost, da bo ta zaradi razvoja stroke in čedalje večjega zavedanja o njeni uporabnosti rasla, zaradi česar se dopušča možnost, da to koristnost samostojno prepoznajo subjekti z drugih področij javnega in gospodarskega življenja, izvajalcu službe pa zakon omogoča, da te potrebe učinkovito zadovolji. Izvajanje službe ima posredno pozitiven vpliv tudi na varstvo okolja, saj služba na vseh štirih področjih pomeni spremljanje naravnih pojavov, analize in ocene teh pojavov pa so lahko verodostojna podlaga za odločitve na področju varstva okolja in upravljanja voda: od splošnih strateških do posamičnih konkretnih.

K 3. členu

Ta člen določa cilje izvajanja službe. Cilji se konkretnije izražajo v nalogah službe (5. člen), od namena (2. člen) pa se razlikujejo po tem, da poudarjajo funkcijsko in ne namensko raven njihovega izvajanja. Predpostavlja se, da se z doseganjem ciljev doseže tudi namen.

Doseganje ciljev pomeni trajno opazovanje in sistematično zbiranje podatkov, na podlagi česar se zagotavljajo informacije, posledica katerih so večja varnost ljudi in premoženja, večja učinkovitost izvajanja nalog države ter koristnost za izvajanje drugih splošno koristnih in

gospodarskih dejavnosti, kar se zagotavlja tudi z razvojem stroke, izpolnjevanjem mednarodnih obveznosti in drugim mednarodnim sodelovanjem.

K 4. členu

V zakonskem besedilu se pojavlja pojem opazovanje, ki ima v kontekstu tega zakona drugačen pomen od pomena v drugih pravnih aktih ali splošnem jeziku. Opazovanje je v tem zakonu opredeljeno kot pridobivanje podatkov o (fizikalnih ali kemijskih) veličinah, ki opredeljujejo ali pogojujejo vremenske in podnebne pojave (meteorološko opazovanje), hidrološke in oceanografske pojave (hidrološko in oceanografsko opazovanje) ali potresno aktivnost (seizmološko opazovanje). Iz 10. člena je razvidno, da opazovanje tvorita dve obliki pridobivanja teh podatkov: merjenje in druge posebne oblike opazovanja.

K 5. členu

Gre za osrednji člen zakona, v katerem so splošno in taksativno navedene naloge, ki tvorijo službo. Vrstni red nalog sledi naravnemu poteku stvari (delovanja), ki zagotavlja izpolnjevanje ciljev iz 3. člena zakona: skrb za infrastrukturo, izvajanje opazovanja in upravljanje podatkov, njihova obdelava (izvajanje analiz, ocen in napovedi), obveščanje javnosti skupaj z opozarjanjem, podpora drugim državnim organom pri opravljanju njihovih nalog, vpetost v mednarodno okolje ter skrb za izboljšave z raziskavami in razvojem. Naloge iz prvega odstavka tega člena so podrobneje opredeljene v 7. do 18. členu zakona.

Drugi odstavek izrecno določa, da je del službe tudi služba letalske meteorologije, kot jo podrobneje urejajo predpisi o letalstvu in o zagotavljanju navigacijskih služb zračnega prometa. Izločitev službe letalske meteorologije iz državne meteorološke, hidrološke, oceanografske in seizmološke službe ne bi bila smotrna, saj je dejavnost letalske meteorologije ena izmed aplikacij meteorološkega dela službe, ki za svoje naloge uporablja tudi podatke, analize in napovedi, ki se zagotavljajo z izvajanjem splošne meteorološke službe.

Tretji odstavek vzpostavlja temeljno načelo izvajanja službe – načelo strokovnosti. Ker gre pri večini njenih nalog za visoko strokovna opravila, se zlasti za upravljanje infrastrukture službe, izvajanje opazovanja, upravljanje podatkov ter pripravo analiz, ocen in napovedi upoštevajo pravila stroke. Po drugi strani izvajanje nekaterih izmed teh nalog opredeljujejo in določajo mednarodni standardi ali mednarodna pravila, ki zavezujejo Republiko Slovenijo, ter obvezujoča nacionalna pravila. Kolikor torej izvajanje službe ni urejeno s prisilnimi predpisi, mora pristojni organ pri opravljanju svojih nalog upoštevati pravila stroke in mednarodne standarde. Na podlagi tega se njegova odgovornost v tem delu presoja po standardu dobrega strokovnjaka. Kot primer mednarodnih standardov se navaja, da je Republika Slovenija država pogodbenica Konvencije o svetovni meteorološki organizaciji, ta pa v partnerstvu z Mednarodno organizacijo za standardizacijo (ISO) sodeluje pri pripravi standardov na področju meteorologije, hidrologije in oceanografije, in sicer v zvezi s kakovostjo meritev in opazovanj ter hrambe podatkov.

Četrty odstavek izvajanje službe poverja organu državne uprave – organu v sestavi ministrstva, pristojnega za varstvo okolja, ki ga v nadaljnjem besedilu poimenujemo pristojni organ. Naloge, ki so po vsebini podobne ali enake nalogam službe v času sprejemanja tega zakona izvaja Agencija Republike Slovenije za okolje, ki je organ v sestavi Ministrstva za okolje in prostor. Smiselno so te naloge navedene tudi v Uredbi o organih v sestavi ministrstev (Uradni list RS, št. 35/15, 62/15 in 84/16), zato zakon ne vsebuje posebnih določb, s katerimi bi uredil prehod izvajanja na nov organ. Ob naslednji spremembi navedene uredbe je smiselna le njena prilagoditev temu zakonu.

Za doseg cilja izvajanja službe iz 2. točke 3. člena tega zakona je treba zagotoviti, da se naloge službe iz 2. do 5. točke prvega odstavka tega člena ter naloge iz drugega odstavka tega člena izvajajo neprekinjeno (peti odstavek). 6. člen zakona določa posebne pogoje dela javnih uslužbencev pristojnega organa, s pomočjo katerih je to mogoče doseči.

Šesti odstavek dopolnjuje tretjega na način, da pristojni organ obvezuje k vzpostavitvi sistema vodenja kakovosti. Uveljavljeni sistemi vodenja kakovosti (njihov prevzem v sistem slovenske akreditacije je porok njihove ustreznosti) zagotavljajo, da subjekt, ki ga vzpostavi, ohranja in nadgrajuje raven kakovosti svojih delovnih procesov in storitev. To je hkrati tudi eden od načinov za zagotavljanje kakovosti izvajanja opazovanja, obdelave pridobljenih podatkov in njihove hrambe (2. točka prvega odstavka tega člena). Na ravni institucije vzpostavljen sistem vodenja kakovosti iz serije ISO 9001 je obvezen tudi za pridobitev certifikata usposobljenega izvajalca letalske meteorologije, kar pa je pogoj za izvajanje navigacijske službe letalske meteorologije iz drugega odstavka tega člena.

K 6. členu

S tem členom se pristojnemu organu daje pravna podlaga za to, da se zaposlenim javnim uslužbencem odredi pripravljenost za delo. Gre za institut, skladno s katerim mora biti javni uslužbenec v vnaprej opredeljenem obdobju izven njegovega delovnega časa dosegljiv (praviloma po telefonu) in pripravljen, da v eni uri od poziva pride na delovno mesto, če se izkaže potreba po njegovem delu. Pripravljenost za delo je mogoče odrediti v primerih, ki jih določa prvi odstavek: neprekinjeno izvajanje nalog iz 2. do 5. točke prvega odstavka 5. člena, povečana verjetnost nastanka razmer v katerih je treba izdati opozorilo, neposredna nevarnost naravnih nesreč, čas naravne nesreče vse do vzpostavitve osnovnih pogojev za življenje ter drugi primeri spremenjenih varnostnih razmer, v kateri so ogrožena življenja, premoženje, okolje in druge dobrine. Gre za primere, v katerih je potrebno stalno spremljanje, analiziranje in napovedovanje naravnih razmer za to, da se dosežejo cilji službe iz 2. točke 3. člena zakona ter zagotovi ustrezna podpora državnim organom iz 16. člena zakona (Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje, Slovenska vojska in Uprava Republike Slovenije za pomorstvo). Čas pripravljenosti za delo se ne všteva v delovno obveznost, medtem ko se čas opravljanja dela, ki ga javni uslužbenec dejansko opravi, ko pride na delovno mesto, všteva bodisi v število ur tedenske in mesečne delovne obveznosti bodisi kot nadurno delo. Vrednotenje pripravljenosti za delo je urejeno v predpisih, ki urejajo sistem plač v javnem sektorju, ter kolektivni pogodbi.

V primerih, v katerih je zaradi naravnih razmer treba zagotoviti izvajanje nalog službe, ki jih ni mogoče odložiti, in je delo določenih javnih uslužbencev nepogrešljivo, tega pa ni mogoče zagotoviti z organizacijo dela (razporeditvijo delovnega časa), se lahko odredi tudi delo preko polnega delovnega časa. Gre za izjemne okoliščine, v katerih se potreba po delu v določenem krajšem časovnem obdobju (običajno do tri dni) predvidi nekaj dni ali ur vnaprej, saj podatki kažejo na tak razvoj meteoroloških, hidroloških ali oceanografskih pojavov, da s pripravljenostjo za delo teh izrednih in začasnih potreb po delu ni mogoče pokriti. Kot primer takih razmer se navajajo poplave, za katere se z veliko gotovostjo ve, da bodo nastopile, službe varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami pa za opravljanje svojih nalog potrebujejo stalno meteorološko in hidrološko podporo (glej tudi 16. člen zakona). Nadurno delo je mogoče javnemu uslužbencu odrediti le v omejenem trajanju, ki pa je v delovnem dnevu daljše od tistega, ki ga določa zakon, ki ureja delovna razmerja. Razlog za razliko je v specifičnosti naravnih razmer, ki terjajo spremljanje in napovedovanje. Običajno trajajo krajše obdobje, vendar njihovega začetka in konca ni mogoče natančno napovedati. Zanje je značilno tudi, da ustrezne zaključke in napovedi v zvezi z njimi lahko izvede le uslužbenec oziroma skupina uslužbencev, ki njihovo dinamiko spremljajo daljši čas (več ur). Zakonodaja tudi za gasilce (šesti odstavek 14.a člena zakona o gasilstvu (Uradni list RS, št. 113/05 – uradno prečiščeno besedilo)) in javne uslužbence na področju zaščite in reševanja (peti odstavek 105. člena Zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (Uradni list RS, št. 51/06 – uradno prečiščeno besedilo in 97/10)) omogoča odreditev daljšega dnevnega trajanja nadurnega dela. Razmere, ki terjajo okrepljeno izvajanje nalog službe, so podobne ali iste kot razmere, zaradi katerih svoje naloge izvajajo gasilci ali javni uslužbenci na področju zaščite in reševanja. Tudi iz tega razloga je smiselno, da se omogoči odreditev nadurnega dela v dnevnem trajanju, ki je daljše od časovnih omejitev po splošnih delovnopravnih predpisih.

V četrtem odstavku je določeno, da je treba tako pripravljenost za delo kot nadurno delo odrediti pisno, če pa to ni mogoče, pa ustno, pisno odreditev pa javnemu uslužbencu vročiti naknadno.

K 7. členu

Ta člen je namenjen opredelitvi infrastrukture državne meteorološke, hidrološke, oceanografske in seizmološke službe (v nadaljevanju: infrastruktura službe). Prvi odstavek uvede pojem infrastrukture službe, ki jo opredeli kot merilne postaje (te so lahko referenčne in druge), naprave za sprejemanje podatkov na podlagi mednarodnih izmenjav podatkov (zlasti naprave za sprejemanje podatkov z meteoroloških satelitov) in naprave za obdelavo izmerjenih ali drugače pridobljenih podatkov (zlasti gre za tehnološke sisteme, ki omogočajo obdelave podatkov ter izdelavo analiz, ocen in napovedi). Upravlja jo pristojni organ (drugi odstavek). Navedba, da gre pri infrastrukturi službe za gospodarsko javno infrastrukturo državnega pomena, je namenjena zlasti opredelitvi pogojev za njeno vzpostavitev (graditev ali namestitev) in uporabo. Rezultati, ki jih infrastruktura službe omogoča, so namreč v javnem interesu (2. člen zakona) in so pod enakimi pogoji dostopni vsakomur, brez njenega obstoja pa se služba ne bi mogla izvajati. Vzpostavitev infrastrukture službe je torej v javno korist, kar omogoča tudi odvzem ali omejitev lastninske pravice v javno korist pod pogoji, kot jih določa zakon, ki ureja razlastitev.

Zakon tako določa, da infrastrukturo službe, ki je gospodarska javna infrastruktura, tvorijo:

- referenčne merilne postaje,
- druge merilne postaje,
- objekti in naprave za sprejemanje podatkov na podlagi mednarodnih izmenjav podatkov ter
- naprave in tehnološki sistemi za obdelavo podatkov.

V tretjem odstavku je opredeljen pojem merilne postaje. Gre za celovite tehnološke enote, ki jih tvorijo naprave za izvajanje opazovanja (največkrat gre za merjenje in so zato ključni sestavni del merilnih postaj prav merilni instrumenti) in naprave za pošiljanje opazovanih podatkov (običajno gre za telekomunikacijske naprave, ki so namenjene pošiljanju izmerjenih parametrov v ustrezen center). Merilno napravo sestavlja tudi objekt ali ureditev, v oziroma na katerem so te naprave nameščene. Izjema od tega je opredeljena v četrtem odstavku. Pogosto so naprave za opazovanje in pošiljanje podatkov spojene z ureditvami in objekti, ki so prednostno namenjeni drugim rabam oziroma namenom, npr. mostovi ali pragovi na vodotokih, na katerih so nameščeni merilni instrumenti za hidrološko opazovanje). V teh primerih je smiselno, da se ti objekti in ureditve ne štejejo za del merilne postaje in so tako izločeni iz pravnega režima infrastrukture službe (četrty odstavek).

Peti odstavek vzpostavlja merila za razlikovanje med referenčnimi in drugimi merilnimi postajami. Referenčne merilne postaje so tiste, ki zaradi svoje lokacije in odsotnosti motenj pri merjenju omogočajo dolgoletne podatkovne nize na istem mestu. Predmet varstva na referenčnih merilnih postajah sta torej njihova trajnost in posledična reprezentativnost rezultatov njihovega merjenja, kar je poglavitno za kakovost analiz in ocen, ki nastanejo na podlagi podatkov s teh merilnih postaj (npr. klimatološke ali analize trendov stanja voda). Vsebinsko merilo, ki ga mora izpolnjevati referenčna merilna postaja, je poleg odsotnosti antropogenih motenj merjenja njegova regionalna reprezentativnost, vpetost v poročanje po mednarodnih obveznostih ali opazovanje vodonosnika, ki se razteza prek meja države. Sledita merili, ki zagotavljata, da referenčne merilne postaje ne bi posegle v že predviden prostorski razvoj ali lastninska upravičenja lastnikov zemljišč, na katerih stojijo. V trenutku določitve mora biti zemljišče, na katerem stoji postaja, v lasti Republike Slovenije ali pa mora biti v njeno korist ustanovljena ustrezna stvarna pravica za več kot 20 let. V njeni okolici (na območju, kakor je opredeljeno v tretjem odstavku 9. člena) veljavni prostorski akti ne smejo predvidevati izvedbe prostorskih ureditev, ki bi pomenile trajno motnjo meritev. Oblika varstva referenčnih merilnih postaj iz 9. člena namreč zahteva, da se za referenčne merilne postaje določijo le tiste merilne postaje, za katere v trenutku določitve ne veljajo okoliščine, ki bi pomenile realno grožnjo doseganju namena, zaradi katerega so sploh določene kot referenčne. Zaradi posebnega režima varstva iz 9. člena je potrebno, da referenčne merilne postaje določi vlada. Glede na 21. člen Zakona o vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G in 65/14) se kot najprimernejši akt za določitev referenčnih merilnih postaj izkazuje odlok, saj gre za ureditev posameznega vprašanja, ki ima splošen pomen. Merilne postaje, ki ne izpolnjujejo meril iz tega odstavka, in jih zato vlada ne določi kot referenčne merilne postaje, so druge merilne postaje (šesti odstavek).

Ker so referenčne merilne postaje, objekti in naprave za sprejemanje podatkov na podlagi mednarodnih izmenjav ter naprave in tehnološki sistemi za obdelavo podatkov tisti deli infrastrukture službe, ki pomenijo njen materialni temelj, je treba za zagotovitev njihovega stvarnopravnega varstva zagotoviti, da so nameščene na zemljiščih v lasti države ali na tujih zemljiščih na podlagi ustrezne stvarne pravice. To zagotavlja njihovo sorazmerno trajnost in kakovost njihovega delovanja. Druge merilne postaje se lahko vzpostavijo tudi na tujih zemljiščih brez stvarnopravnega temelja, saj v nasprotju z referenčnimi niso ključne za izvajanje službe (sedmi odstavek).

K 8. členu

Člen ureja register infrastrukture državne meteorološke, hidrološke, oceanografske in seizmološke službe (register), in določa podatke, ki se vodijo v njem (prvi odstavek). Ker ima infrastruktura službe status gospodarske javne infrastrukture, se podatki iz registra (razen podatka o varovalnem območju referenčnih merilnih postaj) pošiljajo tudi v evidenco infrastrukturnih omrežij in objektov (*kataster gospodarske javne infrastrukture*), ki se vodi v skladu s predpisi, ki urejajo to evidenco (drugi odstavek). Prezem in objava teh podatkov v evidenci infrastrukturnih omrežij in objektov omogočata dodatno možnost seznanitve z obstojem objektov in naprav, ki so infrastruktura službe.

Tretji odstavek določa, da objekt ali naprava pridobi status infrastrukture službe z vpisom v register. Pristojnemu organu se nalaga, da objekte in naprave vpiše v register v dveh mesecih po izpolnitvi pogojev. Četrti odstavek določa razloge, zaradi katerih pristojni organ objekt ali napravo, vpisano v register infrastrukture službe, odstrani, nato pa izbriše iz registra. To dejanje pomeni tudi prenehanje statusa infrastrukture službe, za referenčne merilne postaje pa prenehanje tudi tega statusa.

K 9. členu

Nemoteno delovanje infrastrukture službe ter sistematično in trajno opazovanje, ki sta kot cilja izpostavljena v 1. točki 3. člena zakona, terjata ustrezno pravno varstvo teh objektov in naprav. Utrditev stalnosti ureja že 7. člen, ki za vse vrste infrastrukture službe, razen za druge merilne postaje, terja bodisi državno lastništvo zemljišča, na katerem stoji, bodisi drugo ustrezno stvarno pravico v korist države. Prvi odstavek tega člena pa preprečuje tudi pravni promet s tem premoženjem in omejitvev priposestevanja in izvršbe na njem.

Nadaljnji odstavki so namenjeni opredelitvi režima varstva referenčnih merilnih postaj, kar naj poleg stalnosti zagotovi tudi kakovost podatkov, ki se z njimi pridobivajo. Cilj je, da kakovosti meritev na teh postajah ne krnijo ali onemogočajo trajne antropogene motnje iz zunanega okolja, kar se doseže z omejitvami rabe prostora v primerni oddaljenosti od teh postaj, kar zakon imenuje varovalno območje. Velikost varovalnega območja je določena v tretjem odstavku tega člena, in sicer za vsako izmed vrst merilnih postaj posebej.

V četrtem odstavku je določena obveznost pristojnega organa, da pripravi smernice, ki so po predpisih o urejanju prostora oziroma prostorskega načrtovanja instrument, s katerim nosilci urejanja prostora konkretizirajo določbe predpisov in dokumentov s svojega delovnega področja za potrebe priprave prostorskih aktov in postopkov celovitega umeščanja. Smernice pristojnega organa iz četrtega odstavka so tako namenjene konkretizaciji splošne določbe o tem, da sta raba prostora in posebna raba vode v varovalnem območju referenčnih merilnih postaj omejeni. Pri sprejemanju smernic je pristojni organ omejen teritorialno (glede prostorskih ureditev na varovalnih območjih iz tretjega odstavka tega člena), po namenu (zagotavljanje trajnega nemotenega in kakovostnega delovanja referenčnih merilnih postaj) in vsebinsko (upoštevanje mednarodnih standardov in pravil ter pravil stroke – načelo strokovnosti iz tretjega odstavka 5. člena).

Peti odstavek vzpostavlja obveznost pripravljavca prostorskega akta, da v postopek priprave prostorskega akta v skladu s predpisi o urejanju prostora kot nosilca urejanja prostora vključi

tudi pristojni organ. Ta o osnutku oziroma predlogu prostorskega akta poda mnenje o skladnosti predloga prostorskih ureditev s smernicami iz prejšnjega odstavka.

V primeru vzdrževalnih del v javno korist pa je varstvo infrastrukture bolj obsežno in konkretno: načrtovati jih je treba na način, da ne povzročijo sprememb lastnosti, zaradi katerih so bile merilne postaje sploh določene kot referenčne, kar pomeni, da bo moral investitor pri načrtovanju teh vzdrževalnih del sodelovati s pristojnim organom. Če jih ne bi bilo mogoče izvesti na način, ki ne bi povzročil trajnih motenj merjenja ali sprememb drugih konstitutivnih lastnosti referenčne merilne postaje, ali pa le z nesorazmernimi stroški, je dolžan investitor vzdrževalnih del v javno korist pristojnemu organu povrniti stroške prilagoditve ali premestitve merilne postaje (šesti odstavek).

Posebno varstvo referenčnih merilnih postaj za hidrološko opazovanje velja v zvezi s podeljevanjem pravic do posebne rabe vode. Te pristojni organ ne sme podeliti, če bi se z njenim izvajanjem vodni režim spremenil tako, da bi trajno onemogočil kakovost in celovitost meritev hidroloških parametrov (sedmi odstavek). Izjema od tega je, če se bodoči imetnik vodne pravice pisno, v obliki notarskega zapisa, zaveže, da bo pristojnemu organu povrnil stroške prilagoditve ali premestitve referenčne merilne postaje (osmi odstavek).

K 10. členu

Ta člen podrobneje opredeljuje izvajanje meteorološkega, hidrološkega, oceanografskega in seizmološkega opazovanja, ki dejansko pomeni merjenje in opazovanje fizikalnih, ponekod pa tudi kemijskih veličin, ki opredeljujejo meteorološke, hidrološke, oceanografske ali seizmološke pojave (glej 4. člen). S prvim odstavkom je pojem opazovanje opredeljen po vsebini: meriti in opazovati je treba tiste parametre, ki so potrebni za izvajanje analiz, ocen in napovedi iz 13. člena tega zakona. V drugem odstavku je določeno, da opazovanje pomeni merjenje z infrastrukturo službe ter posebne oblike merjenja in opazovanja (kot primer so navedeni vizualno opazovanje meteoroloških pojavov in fenološkega razvoja rastlin ter radiosondažne meritve). Za izvedbo in skrb za kakovost merjenja veljajo pravila stroke in mednarodni standardi (glej tudi tretji odstavek 5. člena). V tretjem odstavku pa je temu splošnemu načelu dodana tudi možnost, da pristojni organ kakovost opazovanja zagotavlja z akreditacijo preskusnih in umerjevalnih metod.

Četrty in peti odstavek opredeljujeta pravice in obveznosti lastnika ali drugega posestnika zemljišča, na katerem se opravljajo dela, ki pomenijo začasno opazovanje. Ta mora dela dopustiti in omogočiti, pristojni organ pa je zavezan k najmanjšemu možnemu poseganju na zemljišče in vzpostavitvi prejšnjega stanja. Lastnik ali drug posestnik zemljišča je upravičen do odškodnine za škodo, ki mu je povzročena zaradi začasnega opazovanja.

Poleg opazovanja se podatki za izvajanje nalog službe pridobivajo tudi z mednarodnimi izmenjavami ali od mednarodnih organizacij (gre zlasti za satelitske posnetke in druge izmenjave podatkov) (šesti odstavek).

K 11. členu

Pomemben vir podatkov so od pristojnega organa neodvisne osebe, ki so v skladu s predpisi, ki opredeljujejo njihovo dejavnost oziroma obratovanje njihovih objektov ali naprav, dolžni izvajati opazovanje oziroma monitoring meteoroloških, hidroloških, oceanografskih ali seizmoloških pojavov. Podatke teh opazovanj morajo brezplačno pošiljati pristojnemu organu v obliki in na način, ki ga v sporazumu določita pristojni organ in posamezna oseba iz prvega ali drugega odstavka tega člena. Če se sporazum ne sklene, je ta oseba dolžna pristojnemu organu omogočiti sproti dostop do vseh podatkov, ki jih pridobiva z opazovanjem, in sicer prek javnih komunikacijskih omrežij in v strojno berljivi obliki (tretji odstavek).

Opisana ureditev pomeni odstop od koncepta iz Zakona o meteorološki dejavnosti (ZMetD). ZMetD je določal vrste objektov, katerih upravljavci so bili dolžni izvajati meteorološke storitve zaradi zagotavljanja varnosti in uporabnosti teh objektov (npr. avtocesta, hitra cesta, glavna ali

regionalna cesta I. reda, pristanišče, visoka pregrada), podatke pa brezplačno pošiljati izvajalcu državne meteorološke službe. V zvezi s tem so imeli upravljavci tovrstnih objektov tudi več drugih obveznosti, npr. načrtovati in sistematično izvajati ukrepe za zagotavljanje kakovosti merilne opreme in meteoroloških storitev, vzpostaviti in izvajati program zagotavljanja kakovosti. Izvajanje teh storitev je ZMetD omogočil le osebam, ki jih je izvajalec državne meteorološke službe prej vpisal v posebno evidenco. Za vse to je ZMetD predvidel sprejetje treh podzakonskih predpisov, od katerih noben ni bil sprejet. Zakon o državni meteorološki, hidrološki, oceanografski in seizmološki službi se od tega koncepta odmika. Področni zakonodaji, ki ureja obratovanje nekaterih vrst objektov (npr. pristanišč, avtocest, jedrske elektrarne ipd.), prepušča, da določi obveznost izvajanja monitoringa oziroma opazovanja naravnih pojavov (npr. meteoroloških), saj se predvideva, da se mora potreba po (npr. meteorološki) varnosti teh objektov prepoznati v predpisih s področja obratovanja takih objektov. S tem zakonom, ki ureja le naloge državne službe, izvajanja monitoringa oziroma opazovanja od upravljavcev tovrstnih objektov niti ni mogoče zahtevati, saj bi to pomenilo, da so dolžni (namesto pristojnega organa) izvajati naloge državne službe, s čimer bi se izgubila zavest o potrebnosti ali koristnosti izvajanja monitoringa oziroma opazovanja za konkretno vrsto objektov. Ne glede na to se s tem zakonom zavezuje osebe, ki so opazovanje oziroma monitoring po področnih predpisih dolžne izvajati, da rezultate opazovanja brezplačno pošiljajo tudi pristojnemu organu. Dodatni oziroma dopolnilni podatkovni nizi od teh oseb namreč lahko izboljšajo natančnost in pravilnost izvajanja nalog državne službe.

Za pravne osebe in državne ali organe lokalnih skupnosti, ki izvajajo seizmološko opazovanje, obveznost pošiljanja izmerjenih podatkov velja ne glede na to, ali so ga v skladu s predpisi dolžni izvajati, ali pa to izvajajo iz lastnega interesa (drugi odstavek). Razlog za tako ureditev je velik javni interes za to, da pristojni organ kot izvajalec državne seizmološke službe pridobi dodatne podatke o seizmični aktivnosti na neki lokaciji, na podlagi katerih lahko ugotavlja lokalne značilnosti litosfere in pojavljanja potresov, kar se uporablja za izdelavo natančnejših katalogov potresov.

Strokovno znanje pristojnega organa kot izvajalca službe lahko osebe iz prvega in drugega odstavka prejmejo v obliki priporočil o lokaciji, namestitvi in vzdrževanju objektov in naprav za izvajanje opazovanja, s čimer se zagotavlja prenos znanja in izkušenj v smeri od pristojnega organa do teh oseb (četrti odstavek). Korist od tega imajo osebe iz prvega ali drugega odstavka, saj se s strokovno optimalno izvedbo opazovanja poveča koristnost podatkov za njihove potrebe, hkrati pa se povečata tudi verodostojnost in uporabnost istih podatkov kot dopolnilnih podatkovnih nizov za izvajanje nalog službe.

V petem odstavku so navedeni nadaljnji viri podatkov, ki jih pristojni organ sme uporabiti. Gre za podatke, ki jih državni organi ali druge osebe zbirajo na drugih pravnih podlagah ali brez nje. Gre zlasti za podatke obratovalnega monitoringa v skladu s predpisi o varstvu okolja (glej 101. člen Zakona o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 39/06 – uradno prečiščeno besedilo, 49/06 – ZMetD, 66/06 – odl. US, 33/07 – ZPNačrt, 57/08 – ZFO-1A, 70/08, 108/09, 108/09 – ZPNačrt-A, 48/12, 57/12, 92/13, 56/15, 102/15 in 30/16, v nadaljevanju ZVO-1)) in podatke, ki so jih dolžni pristojnemu organu pošiljati imetniki vodnih pravic (glej četrti odstavek 108. člena in drugi odstavek 50. člena Zakona o vodah (Uradni list RS, št. 67/02, 2/04 – ZZdrl-A, 41/04 – ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14 in 56/15, v nadaljevanju ZV-1)). V ta sklop spadajo tudi drugi dostopni podatki, ki jih o posameznih pojavih, povezanih z vremenom, podnebjem, celinskimi vodami, morjem in potresi, zbirajo druge osebe (npr. koncentracije peloda ipd.). Vsi navedeni podatki so za izvedbo nekaterih nalog službe zelo pomembni, na primer za napovedi neugodnih ekoloških razmer, biometeorološke napovedi, za analize in napovedi vodne bilance ter ocene razpoložljivosti vodnih virov.

Zadnji sklop podatkov iz drugih virov so podatki, pomembni izključno za seizmološki del službe. Zaradi ocenjevanja učinkov potresov, ki je eden izmed osnovnih seizmoloških parametrov, je pristojni organ upravičen, da od lastnikov objektov zbira podatke o poškodbah na teh objektih. Podatki o večjih razstreljevanjih so korekcijski podatki, na podlagi katerih pristojni organ razločuje med antropogeno seizmološko aktivnostjo in seizmološkimi pojavi naravnega izvora. Prav zato je izvajalcem večjih razstreljevanj naloženo, da pristojnemu organu posredujejo podatke o razstreljevanjih (šesti in sedmi odstavek).

K 12. členu

Trajnost in sistematičnost zbiranja podatkov o naravnih pojavih (glej 1. točko prvega odstavka 3. člena) se med drugim dosega tudi z ustrezno trajno hrambo podatkov opazovanja. Trajna hramba je namenjena za dolgoročneje analize (npr. podnebne spremembe) ter raziskovanje in razvoj meteorološke, hidrološke, oceanografske in seizmološke stroke. Organizirano zbiranje podatkov omogoča zbirka podatkov opazovanja, ki jo vodi in vzdržuje pristojni organ (prvi odstavek).

Drugi odstavek podrobneje določa vsebino zbirke. Četrty odstavek vzpostavlja obveznost vsakogar, ki pridobi podatke iz teh zbirk, da navede njihov vir, kar velja tudi, če jih pred objavo obdela.

K 13. členu

Ta člen konkretizira naloge službe iz 3. točke prvega odstavka 5. člena zakona. Prvi odstavek določa, da pristojni organ izvaja analize, ocene in napovedi, za kar poleg lastnega strokovnega znanja in presoje (glej načelo strokovnosti iz 5. člena) uporabi podatke iz 10. in 11. člena ter druge podatkovne vire. Opredeljen je tudi namen analiz, ocen in napovedi. Iz opisa namena izvajanja analiz, ocen in napovedi je razvidno, da napovedi seizmoloških pojavov niso naloga službe, saj niso mogoče. Drugi odstavek analize, ocene in napovedi podrobneje opredeli po vsebini, natančneje pa tudi opredeli, v katerih primerih gre za naloge službe: skladno s tem določilom je naloga službe le izdelava oziroma izvedba tistih analiz, ocen in napovedi, ki so potrebne za obveščanje javnosti (14. člen), izdajanje opozoril (15. člen) ter za izvedbo nalog iz 16. in 17. člena zakona.

Posebna naloga službe je ocenjevanje verjetnosti nastanka nevarnih vremenskih, hidroloških in oceanografskih razmer, lavinske nevarnosti ter z njimi povezane ogroženosti človeških življenj, zdravja in premoženja. Omenjena ocena je eden izmed ključnih parametrov, na podlagi katerih se izdajajo opozorila (glej 15. člen).

Tudi za nalogo službe iz 13. člena skladno s tretjim odstavkom 5. člena velja, da veljajo pravila stroke. Če jih pristojni organ objavi, pridobijo status uradnih analiz, ocen oziroma napovedi (četrty odstavek).

K 14. členu

Ta člen je namenjen podrobnejši opredelitvi prvega dela naloge iz 4. točke prvega odstavka 5. člena zakona, ki se nanaša na obveščanje javnosti. Izvajanje službe mora koristiti splošni javnosti, zaradi česar pristojni organ pripravlja besedilna, številska in grafična sporočila, navedena v prvem odstavku. Pristojni organ obvešča javnost predvsem z objavljanjem na spletni strani, lahko pa tudi na druge načine. Z objavo pridobijo te informacije status uradnih informacij (drugi odstavek). Nihče ni zavezan, da bi objavljale informacije, ki jih pripravi in objavi pristojni organ, a jih mora v vsakem primeru opremiti z navedbo vira, z navedbo, da gre za uradno informacijo (npr. uradna vremenska napoved) pa le, če objavi oziroma povzame sporočilo oziroma informacijo, ki jo je izdal pristojni organ (tretji odstavek).

K 15. členu

S tem členom je podrobneje urejeno opozarjanje, ki je naloga službe iz drugega dela 4. točke prvega odstavka 5. člena. Pristojni organ izdaja opozorila, ki so informacije, namenjene obveščanju o možnosti nastanka izrednih ali nevarnih meteoroloških, hidroloških ali oceanografskih razmer ali nevarnosti nastanka snežnih plazov, zaradi katerih so lahko ogrožena človeška življenja, njihovo zdravje in premoženje. Pristojni organ opozorilo izda, če na podlagi trenutnih razmer in ocene verjetnosti in ogroženosti iz tretjega odstavka 13. člena ugotovi, da je verjetnost nastanka takih ogrožajočih razmer velika. V opozorilu navede tudi vzrok ali vir ogrožanja, če je mogoče pa tudi ožje območje, kjer škodljive posledice lahko

nastanejo. Splošna priporočila za ravnanje so namenjena temu, da se prepreči ali čim bolj zmanjša morebitna škoda.

Tudi za opozorila velja, da mora oseba, ki jih povzame ali objavi, navesti izvajalca službe kot vir opozorila, poleg tega mora svojo objavo opremiti z navedbo, da gre za opozorilo, in podatkom o času, ko je opozorilo izdal pristojni organ. Objava časa, ko je pristojni organ izdal opozorilo, je namenjena temu, da objave sledijo dinamiki naravnega dogajanja. Ta je v primeru nevarnih vremenskih, hidroloških in oceanografskih razmer običajno burna, velikokrat tudi manj predvidljiva, zaradi česar se tudi vsebina opozoril pogosteje spreminja. Katero od predhodno izdanih opozoril pred nastankom razmer preneha, katero pa je izdano le zelo kratek čas pred nastankom teh razmer. Zaželeno je, da objave (npr. v medijih) tej dinamiki sledijo, kar prispeva k ažurni obveščenosti javnosti. Obveznost navajanja časa, ko je neko opozorilo izdal pristojni organ, učinkuje spodbujevalno na tistega, ki objavlja ali povzema opozorila pristojnega organa, naslovnikom pa omogoča, da se seznanijo z njihovo starostjo (tretji odstavek).

Zakon v četrtem odstavku 15. člena prepoveduje, da bi se na območju države razširjala sporočila z vsebino, ki jo ima opozorilo iz prvega odstavka tega člena, če jih ni izdal pristojni organ. Nikomur torej ni dovoljeno samostojno opozarjati, da bodo zaradi nevarnih vremenskih, hidroloških, oceanografskih razmer ali nevarnosti nastanka snežnih plazov ogrožena človeška življenja, človekovo zdravje ali premoženje ali razširjati tovrstnih sporočil. Gre za odraz načela *edini priznani glas* (angleško *single authoritative voice*). S tem zakon posega v ustavno pravico do svobode izražanja iz 39. člena Ustave Republike Slovenije.

Opozorila so sporočila o naravnem dogajanju, ki je v prihodnosti zelo verjetno, in ki ima lahko usodne posledice za človeško življenje in zdravje ter premoženje. Zakon izhaja iz potrebe, da je treba, če je le mogoče, ob zelo verjetnih in tako nevarnih vremenskih, hidroloških, oceanografskih in lavinskih razmerah preprečiti ali zmanjšati morebitne škodljive posledice, ki bi zaradi teh razmer lahko nastale. Pri tem se zakon usmerja na osnovne ustavne dobrine: človekovo življenje, njegovo zdravje in premoženje. Opozorila je mogoče izdati le, če je ob veliki verjetnosti nastanka nevarnih naravnih razmer podana tudi ogroženost teh dobrin.

Naravne razmere, ki ogrožajo temeljne ustavne dobrine, zahtevajo ukrepanje za to pristojnih organov in organizacij. Oblastni organi in druge pristojne službe se ob tovrstnih razmerah ravna po pravilih iz Zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (Uradni list RS, št. 51/06 – uradno prečiščeno besedilo in 97/10) in na njegovi podlagi sprejetih podzakonskih predpisih. Sestavni del sistema obveščanja, opozarjanja in alarmiranja kot enega od sistemov zaščite in reševanja je tudi služba (prvi odstavek 15. člena). Vendar ni mogoče prezreti, da lahko posamezniki in pravne osebe samozaščitno ravna tudi sami, še preden ukrepajo pristojne službe, ter se tako izognejo grozeči škodi. Pri tem so njihova dejanja prepuščena njihovi presoji o položaju, v katerem so ali bodo v času napovedanih nevarnih razmer. Verodostojna, konsistentna, ažurna in z enega mesta oblikovana informacija o času in, če je mogoče, ožjem območju bodočih naravnih ogrožajočih razmer, o virih oziroma vzrokih grozeče škode ter o splošnih priporočilih o samozaščitnem ravnanju je za izogibanje ali zmanjševanje grozečih škodnih primerov ključna. Da bi bil ta cilj dosežen, je nujno, da se prepreči opozarjanje iz različnih virov, saj bi to pomenilo različne, lahko tudi nasprotujoče si informacije, dvom o njihovi verodostojnosti in resnost ter posledično zmedo.

Na podlagi ureditve bodo preprečene naslednje situacije. Obvestila, ki bi bila po vsebini opozorila iz prvega odstavka, bi se lahko razširjala, čeprav zanje ne bi bilo strokovno utemeljenega razloga. S tem bi se ustvarjal nepotreben preplah, še usodnejša pa je slabitev zaupanja v verodostojnost in resnost opozoril, ko so ta izdana iz utemeljenih razlogov. Obratne so situacije, v katerih bi pristojni organ sicer izdal opozorilo, a bi se hkrati pojavila in razširjala obvestila iz drugih virov, ki ne bi vsebovala ključnih sestavin opozorila (zlasti opozarjanja pred možnimi škodljivimi posledicami ali splošnih priporočil za ravnanje) ali bi stopnjo nevarnosti prikazovala kot nižjo od tiste, ki jo je ugotovil pristojni organ. Poleg zmede v javnosti in splošnega nezaupanja v verodostojnost enega ali drugih bi taka situacija lahko vodila tudi v nastanek nepopravljivih posledic, ki bi se jim bilo mogoče izogniti – izgube premoženja ali celo človeških žrtev. Verjetne škodljive posledice nevarnih naravnih razmer, ki se ob nasprotujočih si opozorilih lahko še povečajo, tako prepoved upravičujejo. Poseg je nujen, saj drugače predhodno predstavljenega cilja ni mogoče doseči.

Ta zakon vzpostavlja državno meteorološko, hidrološko, oceanografsko in seizmološko službo zlasti zato, da bi njenemu izvajalcu zagotovil položaj, v katerem bi lahko izvajal vse naloge, ki to službo tvorijo, ter mu njihovo izvajanje tudi naložil. Med temi nalogami se v zvezi z opozorili izpostavlja zlasti spremljanje trenutnih in napovedovanje prihodnjih vremenskih in hidroloških razmer, razmer na morju in lavinskih razmer, ocenjevanje njihove verjetnosti ter z njimi povezane ogroženosti življenja, zdravja in premoženja ljudi (tretji odstavek 13. člena). Od pristojni organ se zahtevajo ravnanje s skrbnostjo dobrega strokovnjaka, ravnanje v skladu s predpisanimi nalogami in vsebinska skladnost z mednarodnimi pravili in standardi (tretji odstavek 5. člena). Druge osebe, ki bi utegnile samostojno ustvarjati in razširjati sporočila z vsebino, ki je v prvem in drugem odstavku opredeljeno kot opozorilo, tovrstnih obvez nimajo. Status državne službe in njenega izvajalca tako terja, da se opozarjanje poveri prav pristojnemu organu kot izvajalcu te državne službe. Zato je za doseg zgoraj navedenega cilja tudi primerno, da se na tak način omeji svoboda izražanja.

Primernost in nujnost posega se dodatno utemeljujeta tudi z mednarodnimi dokumenti. Urad Združenih narodov za zmanjševanje tveganja pred nesrečami in Svetovna meteorološka organizacija (SMO) sta v svojem pregledu stanja in trendov razvoja sistemov za zgodnje opozarjanje iz leta 2015 poudarila, da ob odsotnosti edinega priznanega glasu (*single authoritative voice*) pri opozarjanju prihaja do neustreznih in včasih nasprotujočih si obvestil, ki vodijo do neustreznega ukrepanja v izrednih razmerah.⁴ SMO poudarja, da je treba zagotoviti, da so državne meteorološke in hidrološke službe (v smislu organizacij) edini priznani glas za vremenska opozorila v njihovih državah. Prav pravno ureditev tega načela je SMO identificiral kot najprimernejši način za doseg tega cilja⁵. Tudi strateški načrt SMO za obdobje 2016–2019 izpostavlja potrebo, da državne meteorološke in hidrološke službe ostanejo dobro prepoznavne ter pomembne za celotne skupnosti in oblastne organe ter si s tem pridobijo ustrezno podporo za svoje ključne naloge, posebno za vlogo uradnega državnega glasu pri zgodnjem opozarjanju.⁶

Preprečevanje oziroma zmanjševanje možnosti, da zaradi zelo verjetnih nevarnih naravnih razmer nastanejo nepopravljive posledice za zdravje in življenje posameznih ljudi ali skupin prebivalstva ter za premoženje, je tudi ukrep, ki je v razmerju do ustavno zagotovljene svobode izražanja tudi sorazmeren v ožjem pomenu besede. Zlasti zato, ker je vsebinsko jasno omejen na informacije o zelo verjetnih bodočih naravnih razmerah s področja meteorologije, hidrologije, oceanografije in nevarnosti nastanka snežnih plazov v povezavi z nevarnostjo nastanka škodnih posledic na najpomembnejših, ustavno varovanih predmetih pravnega varstva: človeškem življenju in zdravju ter njegovemu premoženju. Razširjanje drugih informacij s tem zakonom ni omejeno, razen z obveznostmi iz tretjega odstavka 14. člena. Poseg v ustavno pravico iz 39. člena Ustave torej zasleduje legitimni cilj, poseg pa je nujen, primeren in sorazmeren.

Ureditev tudi ni nasprotna 25. členu Zakona o medijih (Uradni list RS, št. 110/06 – uradno prečiščeno besedilo, 36/08 – ZPOmK-1, 77/10 – ZSFCJA, 90/10 – odl. US, 87/11 – ZAVMS, 47/12, 47/15 – ZZSDT, 22/16 in 39/16), po katerem mora medij na zahtevo državnih organov brez odlašanja brezplačno objaviti nujno sporočilo v zvezi z resno ogroženostjo življenja, zdravja ali premoženja ljudi, kulturne in naravne dediščine ter varnosti države. Kolikor se bodo nanašala na ogroženost življenja, zdravja ali premoženja ljudi zaradi zelo verjetnih bodočih (ne trenutnih) vremenskih in hidroloških razmer, razmer na morju ter verjetnosti nastanka snežnih plazov, bodo mediji na podlagi tega zakona smeli objaviti le opozorila pristojnega organa.

Ne glede na to prepoved zakon v petem odstavku 15. člena omogoča vsebinsko ozko izjemo. V prvem odstavku 11. člena zakona je namreč opredeljena obveznost nekaterih oseb, da pristojnemu organu pošiljajo podatke opazovanja. Ta obveznost je omejena na osebe (lastnike ali upravljavce objektov), ki jim opazovanje oziroma monitoring meteoroloških, hidroloških ali oceanografskih pojavov nalaga poseben predpis. Zakon torej drugim področnim predpisom

⁴ Synthesis of the Status and Trends with the Development of Early Warning Systems, UNISDR, 2015, str. 25.

⁵ *Guidelines on the Role, Operation and Management of National Meteorological or Hydrological Services*, junij 2012, str. 56.

⁶ *WMO Strategic Plan 2016-2019*, WMO, 2015, str. 12

prepušča, da posameznim osebam (npr. upravljavcem infrastrukturnih objektov) naloži izvajanje meteorološkega, hidrološkega ali oceanografskega opazovanja. V petem odstavku 15. člena pa zakon istim osebam dovoljuje, da kljub splošni prepovedi iz četrtega odstavka objavljajo opozorila v zvezi nevarnimi ali neugodnimi meteorološkimi, hidrološkimi in oceanografskimi razmerami, ki imajo lahko vpliv na varnost uporabe objektov, ki jih upravljajo, vendar le, če je to v skladu s področnimi predpisi (torej če jim to omogoča ali nalaga področni predpis). Bistvo opozorila, ki ga izda taka oseba je torej v zmanjšani varnosti uporabe objekta kot posledici verjetnega nastanka neugodnih oziroma nevarnih naravnih razmer. Opisano ureditev ponazarja naslednji namišljeni primer. Predpisi s področja upravljanja avtocest bi lahko upravljavcem avtocest nalagali, da izvajajo opazovanje nekaterih meteoroloških pojavov, hkrati pa bi jim nalagali, da zagotovijo njihovo varno uporabo, med drugim tudi na način, da uporabnike avtocest opozarjajo na verjetnost nastanka nevarnih vremenskih razmer, ki vplivajo na varnost (npr. napoved poledice na nekem avtocestnem odseku). Kljub splošni prepovedi iz četrtega odstavka tega člena bi torej upravljavci avtocest svoje uporabnike lahko opozarjali na nevarnost nastanka škodnih posledic (zmanjšani varnosti uporabe), ki bi bile posledica zelo verjetnih bodočih meteoroloških razmer na nekem ožjem avtocestnem odseku – kar je po svoji vsebini opozorilo, kakor je opredeljeno v prvem (in drugem) odstavku tega člena.

K 16. členu

Ta in naslednji člen konkretnije opredeljujeta izvajanje nalog službe iz 5. točke prvega odstavka 5. člena zakona. 16. člen izpostavlja posebno koristnost službe za potrebe nalog varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, nalog organa, pristojnega za pomorstvo, ter obrambnih nalog Slovenske vojske. Gre za trajne naloge, pri katerih lahko učinkovito sodelovanje pristojnih organov pomembno vpliva na uspešnost izvajanja nalog zaščite in reševanja, iskanja in reševanja na morju in obrambnih nalog, katerih skupni imenovalec je skrb za varnost ljudi in premoženja oziroma varnost države. Obseg in način posredovanja informacij je predmet sporazuma med organom, pristojnim za zaščito in reševanje oziroma organom, pristojnim za pomorstvo, ter pristojnim organom. V primeru storitev za potrebe obrambe pa sporazum skleneta pristojna ministra. Primer takega sporazuma je veljavni dogovor med ministrom za okolje in ministrom za obrambo, na podlagi katerega je bil sklenjen sporazum med načelnikom generalštaba Slovenske vojske in generalnim direktorjem Agencije Republike Slovenije za okolje. Odvisnost izvajanja nalog Uprave RS za zaščito in reševanje ali Uprave RS za pomorstvo od informacij pristojnega organa že predvidevajo tudi Uredba o organizaciji in delovanju sistema opazovanja, obveščanja in alarmiranja (Uradni list RS, št. 105/07), Pravilnik o obveščanju in poročanju v sistemu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami (Uradni list RS, št. 26/08, 28/12 in 42/12) in Uredba o nadzoru pomorskega prometa (Uradni list RS, št. 94/10, 26/12 in 84/15). S sporazumi med predstojniki se uredi hiter in učinkovit prenos informacij, prilagojenih ali izdelanih za potrebe izvajanja navedenih nalog, kolikor to ni določeno v že veljavnih predpisih.

K 17. členu

S tem členom je izpostavljena koristnost službe za raznovrstna področja državnega upravljanja. Ker nalog na teh področjih ni mogoče predvideti vnaprej, saj so pretežno začasne, se sodelovanje opredeli z vsakokratnim dogovorom med pristojnim organom in organom, ki informacije in storitve potrebuje. K temu dogovoru mora dati soglasje tudi minister, pristojen za varstvo okolja. Ta mora namreč skrbeti za to, da se naloge, prevzete s tako dogovorjenim sodelovanjem, ne izvajajo na račun izvajanja osnovnih nalog službe.

K 18. členu

Ta člen podrobneje opredeljuje naloge službe iz 6. in 7. točke prvega odstavka 5. člena zakona. Za ohranjanje ali povečanje zanesljivosti in učinkovitosti izvajanja službe pristojni organ izvaja ali vodi raziskovalno delo ter razvoj tehnike in metodike opravljanja nalog službe. Pri tem se povezuje z drugimi osebam. Dolžan je tudi izpolnjevati obveznost iz mednarodnih pogodb.

K 19. členu

Ta člen opredeljuje možnost pristojnega organa, da osebam, ki bi potrebovale njegove storitve, te tudi zagotovi. Gre za osebe, ki jim pristojni organ svojih storitev zaradi njihovega statusa ne bi zagotavljal na podlagi 16. ali 17. člena. Te storitve ne spadajo med naloge službe, kakor so opredeljene v predhodnih členih zakona, a bi jih pristojni organ lahko izvedel z dodatnim angažiranjem dela, časa in opreme, s čimer bi lahko kandidiral tudi v postopkih javnega naročanja. Po vsebini gre za zagotavljanje posebnih analiz, ocen ali napovedi s področja službe, ki jih pristojni organ pripravi ali izdela za potrebe konkretnega uporabnika (zato v prvem odstavku navedba, da gre za storitve z dodano vrednostjo), in z njimi povezane storitve (npr. posredovanje). V predpisih o javnih financah je tako udejstvovanje proračunskih uporabnikov opredeljeno kot lastna dejavnost (glej 111. do 119. člen Pravilnika o postopkih za izvrševanje proračuna Republike Slovenije, Uradni list RS, št. 50/07, 61/08, 99/09 – ZIPRS1011, 3/13 in 81/16). Za izvajanje teh storitev veljajo pravila izvajanja lastne dejavnosti iz predpisov o javnih financah. Tovrstne storitve neposrednih proračunskih uporabnikov omogočajo tudi nekateri področni zakoni, npr. Zakon o geodetski dejavnosti (37. člen) ali ZMetD (30. člen), ki se s tem zakonom razveljavlja.

Tretji odstavek ureja odstopanje od dosedanje prakse javnih naročnikov v zvezi z zahtevami po finančnih zavarovanjih, s čimer se pristojnemu organu omogoča pridobitev javnih naročil. Če javni naročniki (razen državnih organov) naročajo storitve, ki jih pristojni organ lahko zagotovi, ti subjekti pristojnemu organu spregledajo nepredložitev finančnih zavarovanj, ki bi jih zahtevali za zmanjšanje tveganj (finančno zavarovanje za resnost ponudbe, za dobro izvedbo pogodbenih obveznosti in za odpravo napak v garancijski dobi). Taka ureditev je potrebna, saj pristojnemu organu njegova pravno-organizacijska oblika in status neposrednega proračunskega uporabnika preprečujeta, da bi pridobil najpogosteje uporabljene instrumente finančnih zavarovanj (bančna garancija, kavcijsko zavarovanje zavarovalnice, menica, denarni depozit), ali pa bi bilo njihovo pridobivanje tako zamudno in postopkovno zahtevno, da roka za oddajo ponudb ali prijav v postopku javnega naročanja ne bi bilo mogoče spoštovati. Ker je izvajalec službe državni organ, so tveganja glede umika ponudbe in kakovostne izvedbe javnega naročila majhna, izpolnitev njegovih obveznosti pa neposredno zagotavlja država. Zaradi teh razlogov se pristojni organ pomembno razlikuje od drugih morebitnih ponudnikov istih storitev, spregled nepredložitve finančnih zavarovanj pa je zato smiseln in upravičen.

Četrty odstavek določa, da med storitve lastne dejavnosti spada tudi zagotavljanje omrežnih storitev, ki so eden od načinov posredovanja podatkov, ki jih ima pristojni organ. Za izvajanje omrežnih storitev veljajo pravila iz zakona, ki ureja infrastrukturo prostorskih informacij.

K 20. členu

V tem členu je opredeljeno, da je za nadzor nad izvajanjem tega zakona pristojna inšpekcija, pristojna za okolje.

K 21. in 22. členu

V 21. členu so opredeljeni prekrški in sankcije zanje. Prekršek pomenijo kršitve naslednjih določb tega zakona: nepošiljanje podatkov opazovanj iz prvega ali drugega odstavka 11. člena ali neomogočanje dostopa do podatkov opazovanj v strojno berljivi obliki (kršitev tretjega odstavka 11. člena), nepošiljanje podatkov iz sedmega odstavka 11. člena (kršitev sedmega odstavka 11. člena), objava podatkov opazovanja brez navedbe vira (kršitev četrtega odstavka 12. člena), objava informacije iz prvega odstavka 14. člena brez objave vira in navedbe, da gre za uradno informacijo (kršitev tretjega odstavka 14. člena), objava ali povzemanje opozorila pristojnega organa iz prvega odstavka 15. člena brez navedbe, da gre za opozorilo pristojnega organa ali brez navedbe časa, ko je pristojni organ opozorilo izdal (kršitev tretjega odstavka 15. člena) ali razširjanje informacij na območju Republike Slovenije, ki imajo vsebino iz prvega odstavka 15. člena, če njen vir ni pristojni organ (kršitev četrtega odstavka 15. člena). Če je za katerega od prekrškov odgovorna pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, se kaznuje z globo od 200 do 3.000 evrov. V

tem primeru je za isti prekršek predvidena tudi globa od 50 do 500 evrov za odgovorno osebo pravne osebe ali odgovorno osebo samostojnega podjetnika posameznika oziroma posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost ter odgovorna oseba v državnem organu ali v samoupravni lokalni skupnosti. Če je za prekršek odgovoren posameznik, se kaznuje z globo od 50 do 250 evrov.

V 22. členu se v skladu z 52. členom Zakona o prekrških (Uradni list RS, št. 29/11 – uradno prečiščeno besedilo, 21/13, 111/13, 74/14 – odl. US, 92/14 – odl. US, 32/16 in 15/17 – odl. US) prekrškovnim organom omogoča, da v hitrem postopku izrečejo globo, ki je višja od najnižje predpisane. Gre za izjemo, ki jo omogoča tretji odstavek 52. člena Zakona o prekrških.

K 23. členu

Poglavje prehodnih in končnih določb začenja 23. člen.

Prvi odstavek določa, da obstoječi objekti in naprave iz prvega odstavka 7. člena zakona, pridobijo status infrastrukture službe z uveljavitvijo zakona, pristojni organ pa v šestih mesecih po uveljavitvi tega zakona vzpostavi register iz prvega odstavka 8. člena zakona in v register vpiše podatke o teh objektih in napravah. V enem letu po uveljavitvi zakona pristojni organ podatke o obstoječih objektih in napravah, ki se prevzamejo v evidenco infrastrukturnih omrežij in objektov, pošlje organu, pristojnemu za geodetske zadeve, ki vodi to evidenco (drugi odstavek).

Zbirko podatkov opazovanja iz 12. člena pristojni organ vzpostavi v šestih mesecih od uveljavitve zakona, vanjo pa vključi tudi dosedanje podatke, ki jih ima.

Četrty odstavek določa, da pristojni organ izvajanje lastne dejavnosti, ki poteka na podlagi 30. člena Zakona o meteorološki dejavnosti, in ki se s tem zakonom razveljavlja, v enem letu uskladi s predpisi, ki urejajo javne finance. Pravilnik o postopkih za izvrševanje proračuna Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 50/07, 61/08, 99/09 – ZIPRS1011, 3/13 in 81/16) v 111. do 119. členu podrobneje ureja izvajanje tovrstne dejavnosti. Pristojni organ mora tako v enem letu sprejeti interni splošni akt (112. člen pravilnika), vzpostaviti obveznost za plačilo DDV (117. člen pravilnika), prilagoditi knjigovodske listine (118. člen pravilnika) in podobno.

K 24. členu

Skladno s tem členom vlada v enem letu po uveljavitvi tega zakona izda predpis, s katerim obstoječe merilne postaje, ki izpolnjujejo merila iz petega odstavka 7. člena tega zakona, določijo kot referenčne merilne postaje.

K 25. členu

Ta člen v prvem odstavku določa prenehanje veljavnosti ZMetD, ki ga ta zakon v celoti nadomešča, in podzakonskih aktov, sprejetih na njegovi podlagi. Ker je ZMetD že razveljavil Pravilnik o delu in instrumentalni opremi meteoroloških postaj in drugih služb za meteorološko pomoč v letalstvu na letališčih, ki so odprta za javni zračni promet, a hkrati podaljšal njegovo uporabo, ta zakon določa tudi prenehanje uporabe tega pravilnika, saj zanj zaradi uveljavitve in uporabe ustreznih mednarodnih standardov ni več potrebe (drugi odstavek). Ne glede na njuno razveljavitev pa zakon v tretjem odstavku tega člena podaljšuje uporabo tretjega in četrtega odstavka 30. člena ZMetD in Sklepa o določitvi cen izdelkov in storitev, ki niso državna meteorološka informacija. Gre za predpise, na podlagi kateri je upravni organ, ki izvaja državno meteorološko službo po ZMetD, doslej izvajal storitve lastne dejavnosti. Do prilagoditve izvajanja te dejavnosti temu zakonu oziroma predpisom, ki urejajo javne finance, kot je določeno s četrtyim odstavkom 23. člena tega zakona, se navedene določbe ZMetD in omenjeni sklep še naprej uporabljajo.

K 26. členu

V 26. členu je urejeno razmerje med tem zakonom in nekaterimi določbami ZVO-1 ter ZV-1.

Prvi in peti odstavek 97. člena ZVO-1 določata, da tudi monitoring hidroloških in seizmoloških pojavov izvaja pristojni organ neposredno ali preko javnega pooblastila, in sicer skladno z zasnovo monitoringa, ki jo po klasifikaciji naravnih pojavov določi minister. Ker pa se naloge, kot jih ZVO-1 pojmuje kot monitoring hidroloških in seizmoloških pojavov, s tem zakonom urejajo posebej, drugače, podrobneje in celovito, ta zakon določa, da se do uskladitve ZVO-1 s tem zakonom šteje, da so monitoring hidroloških, oceanografskih in seizmoloških pojavov v celoti urejeni s tem zakonom (prvi odstavek). To pomeni, da tudi za monitoring hidroloških, oceanografskih in seizmoloških pojavov velja isto, kot to po prvem odstavku 97. člena ZVO-1 že velja za monitoring meteoroloških (in radioloških) pojavov – da se zagotavljajo skladno z zakonom, konkretno s tem zakonom. Posledica te določbe je, da niso relevantne:

- določbe o tem, da minister predpiše klasifikacijo hidroloških in seizmoloških pojavov, zasnovo monitoringa in metodologijo njegovega izvajanja (peti odstavek 97. člena ZVO-1),
- določbe o tem, da seizmološki monitoring obsega tudi evidentiranje geofizikalnih pojavov, rajonizacijo in kategorizacijo, analitične, proučevalne, prognostične in druge strokovne naloge, ki se nanašajo zlasti na potresne in druge dinamične pojave naravnega ali umetnega izvora (prvi odstavek 98. člena ZVO-1),
- določbe o tem, da se v okviru seizmološkega monitoringa opravljajo tudi strokovne naloge, ki se nanašajo na varstvo in zaščito pred potresi, zgodnje opozarjanje, preprečevanje in sanacijo, varnost objektov in naprav ter izmenjavo podatkov, vključno z mednarodno izmenjavo (drugi odstavek 98. člena ZVO-1),
- določbe, ki opredeljujejo in urejajo zagotavljanje hidrološkega monitoringa (99. člen ZVO-1).

S tem se iz uporabe izločijo določbe ZVO-1, ki konkretizirajo hidrološki in seizmološki monitoring, saj ju na novo in celovito drugače ureja ta zakon. Ureditvi v ZVO-1 (zunaj državne meteorološke, hidrološke, oceanografske in seizmološke službe) tako ostaja monitoring preostalih naravnih (npr. geoloških in drugih geofizikalnih) pojavov.

ZV-1 določa, da so vodna infrastruktura med drugim tudi objekti in naprave ali ureditve, namenjene izvajanju monitoringa voda (1. točka prvega odstavka 44. člena ZV-1). Vodni objekti, ki so tudi vodna infrastruktura, so sicer predvsem objekti, naprave in ureditve, ki so namenjeni varstvu pred škodljivim delovanjem voda ali uravnavanju vodnih količin (npr. objekt in naprava ali ureditev, namenjena urejanju voda, zlasti visokovodni nasip, jez, prag, zadrževalnik, brez zemljišč na območju zadrževalnika, namenjenih občasnemu zadrževanju voda, zbiralnik, vodotok, ki je nastal zaradi prestavitve naravnega vodotoka ali njegove ureditve, ali vodni zbiralnik, ki je nastal z zajezitvijo tekočih voda ali zaradi drugega posega v prostor – 1. točka prvega odstavka ter drugi odstavek 44. člena ZV-1). Večina zakonskih in podzakonskih pravil o upravljanju in pravnem režimu vodne infrastrukture se nanaša prav na graditev in upravljanje tovrstnih objektov in naprav. Ne glede na to Pravilnik o določitvi vodne infrastrukture ločuje med štirimi vrstami državnega monitoringa voda:

- a) monitoring kakovosti kopalnih voda, podzemnih voda, površinskih voda za odvzem pitne vode, za življenje in rast morskih školjk in morskih polžev, salmonidnih in ciprinidnih voda,
- b) monitoring stanja voda,
- c) monitoring objektov in naprav ter
- č) monitoring hidroloških in erozijskih pojavov.

Izmed navedenih vrst državnega monitoringa voda se le monitoring hidroloških pojavov izvaja z lokacijsko fiksnimi objekti in napravami (izjema je monitoring stanja podzemnih voda, ki se izvaja z objekti za monitoring hidroloških pojavov na podzemnih vodah). Vodni objekti in naprave za monitoring voda (kakor jih pojmujejo predpisi o vodah in z izjemo objektov in naprav za izvajanje monitoringa stanja voda) so torej zlasti merilne postaje za izvajanje hidrološkega in oceanografskega opazovanja. Nesmiselno in nesistemske bi bilo, da bi bili ti objekti – merilne postaje – opredeljeni kot vodna infrastruktura. Na status vodne infrastrukture se navezuje celoten režim upravljanja iz ZV-1: vodno infrastrukturo upravlja organ, pristojen za upravljanje voda, ne pa izvajalec državne meteorološke, hidrološke, oceanografske in seizmološke službe, pravni režim vodne infrastrukture je določen v ZV-1 in na njem temelječi podzakonski predpisi. Po drugi strani je pravni režim infrastrukture službe določen v tem zakonu. Da bi se poenotil

pravni režim, je torej treba urediti razmerje predpisov, ki urejajo vode, do merilnih postaj za izvajanje hidrološkega in oceanografskega opazovanja. Z drugim odstavkom tega člena je tako določeno, da se do uskladitve ZV-1 s tem zakonom šteje, da merilne postaje za izvajanje hidrološkega in oceanografskega opazovanja niso vodna infrastruktura.

K 27. členu

Ta člen določa rok začetka veljavnosti tega zakona.